Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 40 (771). LÖRDAGEN DEN 5 OKTOBER 1901. 14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ..... KR. 6:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... » 8:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

ALEXANDRA EDELFELT.

EFTER ETT LÅNGVARIGT fysiskt aftynande bortgick den 26 sistlidne augusti med döden fru Alexandra Edelfelt, änka efter den svenskfödde öfverdirektören vid öfverstyrelsen för allmänna byggnaderna i Finland Carl Albert Edelfelt. Dotter till handlanden i Borgå Gustaf Brandt och hans hustru Augusta Elisabeth Streng, föddes Alexandra Brandt på det historiska Kiiala strax invid Borgå, där bland andra K. J. Adlercreutz sett dagens ljus, och där 1854 hennes son, den berömde finske konstnären Albert Edelfelt föddes. Om Albert Edelfelt kan sägas ha ärft jämnmåttet, sinnet för proportioner, förmågan af anpassning af sin fader, som var arkitekt, har han likasom en gång Göthe att anteckna som sitt mödernearf »Lust zu fabulieren». Det konstnärliga kynnet, sådant det visar sig i själfva lusten att komponera, att i bilder omsätta allt, som rör inbillningskraftens, fantasiens värld, detta har Albert Edelfelt som gåfva af sin moder. En ovanligt harmoniskt begåfvad och nobel kvinna, med vaket sinne och öga för hvad lifvet och konsten hade bäst, ägde hon i högsta grad förmågan att intressera, elektrisera sin omgifning, leta fram det bästa ur en människa, få dess själslif att arbeta i bilder. Åtminstone har den, som skrifver dessa rader, sen unga år observerat den klara åskådligheten, hon gaf sitt tal. Det är ur sådana hem konstnärerna utgå, vare sig deras anlag sedan tvinga dem att arbeta i ordets konst, i målning eller musik. Begåfvad med en mindre vanlig förmåga att behandla sitt svenska modersmål i tal som skrift, diktade hon med lätthet vers som prosa. Hon hade aldrig utbildat denna inneboende talang, därtill gaf icke lifvet henne tid i yngre år, men den fanns där så att säga latent och gaf sig främst tillkänna i en lätt flytande, fyndig, afrundad och spirituell konversation, full af behag i ton som form, samt i många älskvärda och glada tillfällighetsdikter.

Född, delvis äfven uppfödd på landet i en vacker historisk nejd, hade hon »lyssnat till skogens sus» och, som Heidenstam säger, »fått annat arf än den, som födts vid en gata». Utom de år fru Edelfelt gick i en i sin tid med rätta högt ansedd pension i Borgå, hade hennes uppfostran starkt påverkats af en hennes fosterbroder. Denne värdige prästman och lärare, Kristian Lampén, son till en af godsets arbetare, men sedan tidiga år uppfostrad i det Brandtska huset som egen son, blef sedan teol. doktor, prost och domkapitelsassessor. Lika fri från osund känslopjunk som benhård dogmatism, gaf han hennes själ en riktning i de ting, som ofvanefter äro, som för alltid präglade henne som en frisinnad varm ande, genomträngd af kärlek till det goda i lifvet, till det ljusa och kärleksfulla i troslära.

I Borgå där det litterära lifvet hölls vaket — där lefde och bodde J. L. Runeberg — umgicks hon i de kretsar, där den nordiske sångarkonungen dominerade. Därtill kom, att hennes ungdomslif inföll i denna härliga själarnas vårtid, då i hela vårt vida land nationalitetsidén väckts till lif, då allt tycktes möjligt och upphinneligt, då hoppet icke bäfvade och tron icke vacklade. En tid, som gifvit oss en ädel skörd af starka andar. De svenska minnena lefde vid denna tid ännu varma och friska i Borgå och dess omnejd. I släkten funnos flere gamla, som kunde tala om salig konungens många och långa besök i Borgå, om v. Döbeln och Adlercreutz, som de känt personligen. Allt detta sammanlagdt bidrog att utveckla den unga flickan till den harmoniska, i ordets vackraste bemärkelse goda kvinna, maka och moder som hon sedan blef. År 1852 gifte sig Alexandra Brandt med arkitekten Carl Albert Edelfelt, som vid denna tid vunnit anställning i det ofvan angifna verket och flyttade till Tavastehus. Sedan 1866 var hon bosatt i Helsingfors. Änka 1869 i en för henne i många afseenden kritisk tid, fick hon

den tunga lotten att med knappa tillgångar uppfostra fyra barn. Med käckt mod, aldrig svikande tålamod och förståelse för lifvets, ungdomens och individualitetens hos sina barn fordringar löste hon sin svåra uppgift på ett sätt, som förskaffat henne de sinas kärlek och hennes lands tacksamhet. Sina sista lefnadsår hade hon lefvat lyckligt, omgifven af barn, barnbarn och en trofast ungdomsväninna, om icke de olyckor, som slag på slag hemsökt vårt fädernesland, kommit henne att tvifla på Runebergs ord: »än kommer dag, än är ej allt förbi». Liflig, varmhjärtad, entusiastisk patriot, hade hon vuxit upp i en tid, då fria, friska vindar blåste kring Finlands skär, hon kunde icke tänka den tanken till slut, att allt detta varit endast en vårdröm, vacker, men flyktig som den. Hon dog den 25 augusti, nästan på dagen 68 år, i det vackra hem på Haikko, som sonlig kärlek och konstnärskap beredt henne.

JAC. AHRENBERG.

DEN STÖRSTA KVINNOSAKEN.

DET FINNS INNE bland Norges fjäll en ung, hjärtevarm moder med lifligt blod i ådrorna, med sund lifssyn och med en flammande önskan i själen att lära först och främst sina egna barn lifvets invecklade konst, men vid sidan däraf skänka ur sitt rika tankelif och sin erfarenhet samma lärdomsgåfva åt all växande ungdom.

Denna kvinnas namn är *Ágot Gjems Selmer*.

Betjänande sig af det muntliga föredraget för att bära fram sina idéer, har hon flerfaldiga gånger uppträdt dels i Kristiania, dels i ett antal af Norges provinsstäder och alltid rönt den varmaste tillslutning och mycken förståelse från sitt ofta till tusentals människor uppgående auditorium. Nyligen har hon från trycket utgifvit en liten barnskildring »Småpigernes bog», och inom kort utkommer ett af henne författadt skådespel »Et hjem for mennesker», antaget till uppförande på Nationalteatern i Kristiania.

Som fru S. i dessa dagar begynner en föreläsningsturné med Stockholm som utgångspunkt, vilja vi ej underlåta att fästa den svenska publiken — förnämligast den kvinnliga — på hennes intressanta personlighet. Och det är oss så mycket kärare att fullgöra detta värf, som fru S. på vår begäran sändt oss några självbiografiska konturer till sitt här meddelade porträtt, friska, käcka och varma som hennes egen personlighet, och hvilka vi nu låta följa in extenso.

Fru S. skrifver:

Kjære Idun!

Jeg hörer du vil ha mit billede og det skal du da gjerne få. Det er jo både en fornöielse og ære for mig kan du vide.

Du vil gjerne höre lidt om mig?

Det er svært lidet at fortælle, skal jeg si dig, for jeg er i grunden bare *mor* jeg!

Ja, kanske lidet gran andet ved siden af, men mest mor, og det er i mine öine den störste kvindesag i verden.

Tro nu ikke, at jeg er sneversynt for alt, og ikke ser al anden kvindesag, men på mors grundvold hviler alt videre fortsat kvindesagsarbeide, om hun da ellers er en klog og fin opdrager.

Derfor er mors kvindesag störst. For jeg blev mor var jeg skuespillerinde i nogen år, men så kom »Valgets gru» og jeg foretræk da at kreere virkelige barn, istedetfor kunstbarn.

Men så gjælder det at få *livskunst* ind i det virkelige. Det er hovedsagen. *Det er det jeg vil.*

Så kom opdragelsesspörgsmålet op i mig, og heroppe i Ultima Thules store vilhed, hvor jeg har bod i mange år, fik jeg god tid til at tænke og lære at leve livet.

Da jeg så hade tænkt i en fem—sex år, sa jeg min mening, for jeg vidste der var mangen mor som sad der med sine tanker og tvivl, akkurat som jeg selv.

Hvorledes skal vi berge vore barn i livskampen, så de kan gå sædeligt rene og sunde ud af den?

Da hændte der noget meget underligt. *Alle* havde tænkt det samme som jeg *sa*, men bare ikke villet sige det. Ja — og derfor, nei.

Så siger jeg bare: på gjensyn i Stockholm — til oktober.

ÁGOT GJEMS SELMER.

DE FATTIGES TANKAR.

TRÖTTA våra tankar ila,
stapplande mot okändt fjärran,
fråga: få ej snart vi hvila?

Längesen som barn vi lekte,
sprungo kring på gröna ängar.
Svala fläktar där oss smekte.

* * *

Åren svunno. Eld sig mängde
i vårt blod. Uti vår hjärna
världar sig om världar trängde.

Då vi tröttnade på leken,
ville fresta nya öden,
brottas som med stormen eken.

Och till melodier trolska
skynda vi på bergens toppar
att med vinden dansa polska.

Solljusdruckna, ungdomsyra,
världen all vi ville famna
och med stjärnor kasta lyra.

Vägar brytom! Stormom höjder!
Stjälom solens guld och resom
oss en borg för gudars fröjder!

Ej vi vika, ej vi rygga,
tills åt våra idealer
vi af ljus ett tempel bygga!

Lögad i dess morgondager,
stiger fram den nya mänskan,
vis och lycklig, stark och fager!

Låt oss taga örnens vingar!
Rakt mot solen, rakt mot solen
djärf och glad vår ande svingar!

Och vi söka, fresta, famla,
bygga våra drömmar tempel.
Ve oss! Luftslott blott, de ramla!

* * *

Slagna utaf skräck, med tårar
ha vi sett vår solborg grusas.
Hvem bebådar nya vårar?

Hvem tar idealets fana,
fläckad, släpad nu i stoftet?
Hvem skall väg bland spillror bana?

»Icke I!» en röst oss isar.
»Upp och kämpen blott för brödet!»
Faraos gissel snart oss risar.

Skönhetsfanans plats det tager.
Tusen sinom tusen svärja
det sin tro ur breda lager.

Då blir stumt det ljufva talet,
drunknar, liksom skum i vågen,
talet vårt om idealet.

Då vår ungdoms vingar stäckas,
och i mulln vi gå och trampa,
när de skönhetsfyrar släckas.

Fram vi gå på fallna troner,
där emot vår ungdom lyste
gudafagra illusioner.

Fram vi tåga, skuggor like.
Vi sett aftonsolen dala
uti morgonsolens rike.

Ingen enda purpurstrimma
lifvar upp vår tunga vandring
i vår lefnads gråa dimma.

Så är läran, som vårt sinne
håller vaket under vägen:
»*Ett* sätt opp! Haf *ett* i minne!»

Därför krympa våra själar.
Så det höfves oss, som äro
gyllne kalfvens trälars trälar!

Brutna uti förtid, vissna,
och med dragen oskönt slitna,
inför vägens längd vi hissna.

Under högtryck, fastän trötta,
lefvande maskiner vordna,
gå vi hjulspår, evigt nötta.

Hårets affallande. En läkare som sedan flere år i Stockholm behandlat specielt hudsjukdomar, skrifver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de paracitära hudsjukdomar (seborrhé, mjell o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — —.» Vid London-utställningen 1899 erhöll F. Pauli's Azymolstimulus guldmedelj såsom det bästa hårvatten.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's ELECTA-Eau de Cologne, prisbelönt London, Wien, Chicago, Köpenhamn, Paris. Stockholm 1897 erhöll F. Pauli's Electa Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj. 1

SOMATOSE ***Erkändt bästa krafthöjningsmedel.*** ***Ökar aptiten i hög grad.*** Erhålles på apotek.

Droppvis vi vårt hjärtblod låta.
Le vi glömt för längesedan,
och vi ha ej tid att gråta.

Spända muskler! Sträckta senor!
Eljes säker död oss väntar
på den största bland arenor!

Ögon slockna. Ådror brista.
Men vi ha ej tid att rasta,
måste framåt i det sista.

Framåt blott med upprätt panna,
fast det svartnar för vårt öga!
Ty vi stupa, om vi stanna.

* * *

Trötta speja vi och spana,
blicka frågande mot höjden,
söka längtansfullt Nirvana.

O, hur ljuft till sist att domna,
att få sluta trötta ögon!
Somna vilja vi. Blott somna.

HILDUR EKSTRÖM.

FRAMÅT! SKISS FÖR IDUN AF NEAGA.

»PUH!» — — — —

Det var den lössläppta suck, hvari de häftiga andedragen kulminerade, när Julia efter språngmarsch tre trappor upp ändtligen, med en glad, ifrig ringning tillkännagaf sin — som vanligt — försenade ankomst.

Genast upphörde symaskinen därinne att gå, lätta steg förnummos i tamburen, dörren gick upp och syster Mia visade sitt vänliga ansikte.

»Är det du, barn?»

»Visst är det jag,» svarar Julia skrattande och har i en blink slängt af sig hatt och kappa, tilläggande med en liten vänskaplig knuff och ett ömt tonfall: »Du hederliga, gamla Missa!» medan Mia samlar ihop ytterplaggen och, sin vana trogen, synar kappan.

I matrummet vid fönstret sitter syster Anna redan lutad öfver en lunta temaböcker. Hon ser upp, när Julia stiger in, hvarvid den stränga blicken i det magra ansiktet blir litet ljusare.

»Så sent du kommer.»

»Ja, jag är också hungrig, ska du tro.» Julia spejar efter något att äta och får tag i en bit knäckebröd. Med detsamma sticker Svea in genom köksdörren ett rödblommigt ansikte med en mycket missnöjd min.

»Goddag på dej, Svea. Jag är hungrig som en varg.»

»Du kan då aldrig lära dig punktlighet,» svarar Svea mulet.

»Ah, seså, Svea, jag skaffar oss ju bara aptit allesammans,» säger Julia godlynt och kastar sig självsvåldigt i soffhörnet, knaprande på knäckebrödsbiten. Men strax efter springer hon upp igen med ett hjärtligt litet skratt.

»Kan ni tänka er, flickor . . . . Sigrid Wall hade i dag karrikerat en af lärarne, och han var så urkomisk, att man kunde skratta ihjäl sig.»

Mia ser förfärad upp ifrån symaskinen, där hon åter är i full verksamhet, Anna vänder så hastigt på hufvudet, att pincenez'en faller ned i hennes knä, och Svea tvärstannar midt i köksdörren.

»Karrikerat?» upprepar Mia, som om hon ej hört rätt — och då Julia nickar — »Men inte skrattade väl *du*, Julia? Tänk om någon fått se det!»

»Kära Mia — skrattade! *Om* jag skrattade? Jo, det vill jag lofva . . . . Jag låg fyrdubbel; det var omöjligt annat.»

»Jag tycker verkligen, att du någon gång borde bli allvarlig,» säger Svea strängt.

»Har ingen fara . . . . jag är aldrig elak,» svarar Julia med den mest godmodiga självkritik. »Du skulle bara sett, Svea! Hans peruk åt alla väderstreck, näsa och mun nedragna, som när han är riktigt kritisk af sig, och blicken *öfver* glasögonen.»

»Att skratta åt sina lärare är alltid elakt,» yttrar sig nu Anna, äfven mycket ogillande, ty Julia har råkat trampa litet oförsiktigt på hennes ömma tå. »Och för öfrigt äro ni ju stora, gamla människor allesammans, som borde vuxit ifrån att bära er åt som barnungar.»

»Nej, vet du, Anna, utan litet skämt vore det alls inte så trefligt att kludda hela dagarne, som det verkligen är! Och vi skratta förresten åt allt. Det behöfs bara, att någon bär sig litet klumpigt åt, eller nyser som en katt eller gör en »ful gubbe» . . . . genast komma vi i skrattagen. Ja, det är dumt, det medger jag, men — hvad vi ha roligt!»

Hon lutar hufvudet mot sina sammanknäppta händer bakom nacken, står och gungar med öfverkroppen och skrattar så friskt, att det är en fröjd däråt.

»Ack, om jag hade fått behålla dig hemma,» suckar Mia bekymradt.

»Det är bara valet af lefnadsbana, som är så galet,» säger Svea.

Julia blossar upp. »Om du hade fått råda, skulle jag väl blifvit präst,» svarar hon med en knyck på nacken.

Anna träder emellan: »Vet ni, flickor,» säger hon, »om man har en bestämd kallelse, så tycker jag, att man bör få följa den. Fast du får ursäkta, Julia, att jag inte mycket tror på den, hvad dig beträffar. Lusten har du möjligen, anlagen också kanske; men energien . . . . för att nu inte tala om gnistan . . . .»

»Det kan ju hända,» svarar Julia saktmodigt, »men» — och med ens ser hon upp, en glimmande full och vaken blick — »*lust* har jag i alla fall!» Och allt det trotsiga, sjudande, mäktiga inom henne sänder en varm blodvåg upp till hennes ansikte.

Man sätter sig ändtligen till bords. Mia lägger för Julia af de bästa bitarne. Hon äter med strykande aptit; men Anna sitter blott och petar i maten. Sämjan har redan återvändt, och Julia håller målron vid makt.

»Du skulle gå ut, Anna! Ni sitta för mycket inne, flickor. Ni äta ju ingenting. Tänk på mig . . . . Den långa vägen till och från skolan och sen ut på Söder hvar eftermiddag . . . Men så orkar jag också äta. Och så jag sofver sedan! . . . . Det är sant, i kväll kommer jag inte hem.»

Mia säger ingenting, men hennes bekymrade blick vädjar till Svea.

»Nej, det går verkligen inte an vidare, Julia,» svarar denna allvarligt. »Jag vet inte, hvad det är för ett sätt, att du ska stanna borta om nätterna, och det får inte ske mera. Utom att det kan förstöra ditt rykte, så förstör det ju nattron för oss allesammans.»

Det blixtrar till på ett alldeles nytt sätt i Julias ögon, häftigt och lidelsefullt.

»Fy, Svea, att du inte skäms att tala så. Och att ni allesammans ä' så små, så futtiga, så lumpna, att ni inte vill ge mig den lilla smula utrymme jag begär. Att ni inte kan förstå, att det är nödvändigt för mig, *nödvändigt*, hör ni, lika nödvändigt som mat och ljus och kläder och allt det där.»

Svea bjuder tystnad. »Inga öfverord, Julia!»

»Det bryr jag mig inte om. Jag vill lefva *mitt* lif! O, att mina egna systrar ska ställa sig i vägen för mig. Lyckliga de, som inga ha . . . .»

»Julia!» Syster Mias milda ögon, fulla af tårar, möta henne förebrående.

»Ja, jag menar, hvad jag säger. Ni förstå mig ju inte ett dugg. Ni vill ju bara peta ner mig och platta till mig och släta ut mig jämt och ständigt. Men jag vill *upp, upp*, hör ni! Och upp ska jag till slut, om jag ock skulle stupa, när jag nått målet.»

»Gud förlåte dig alla dina hädiska talesätt,» säger Svea strängt. Mia bara stirrar på det kära barnet, men Anna har fått en ljus idé!

»Om jag skulle ta och gå med henne i kväll?»

»Ja, om du det ville, Anna lilla, det vore utmärkt.»

Julia tiger buttert med en min af frånstötande ovilja.

»Eller hur, Julia?»

»Utmärkt . . . jo, det kan ni ju inbilla er! Som om jag skulle kunna arbeta med inspiration, när Anna, som inte tror på mig mer än på katten, stode bakom mig, och jag visste, att hon himlade sig invärtes för hvarenda röd eller grön klick, som inte var i *hennes* smak.»

Anna drar en smula på munnen: »Kära barn, hvad behöfver *du* bry dig om det.»

»Så du talar! Hela världen ska gärna få kritisera, när det blir färdigt, och du med, men när jag arbetar, vill jag vara ensam.»

Som ingen svarar, blir det ej mera taladt i ämnet.

Strax efter middagen sätta sig systrarna åter att arbeta, Mia vid sin linnesömnad, Svea med renskrifning och Anna vid sina temaböcker.

Julia går omkring och smågnolar. Den lilla misstämningen är alldeles öfver. Hon tror sig tydligen ha afgått med segern.

»Ska du inte hvila middag, Missa?»

»Nej, jag har ingen tid att förlora; det här måste vara färdigt om lördag. Men lägg dig du, barn.»

»Nej, jag vill koka kaffet. Får jag . . . Svea?»

»Du låter det bara koka öfver.»

»Äsch . . . visst inte! Som om *jag* inte skulle kunna koka kaffe. Det gör jag ju jämt uppe på ateliern, och alla äro så förtjusta i det.»

»Alla . . .? Hvilka alla?»

»Modellerna, vet jag.»

»Bjuder du dem på kaffe?»

»Ja visst . . . ibland . . . när vädret är ruskigt.»

»Pratar du då med dem?»

»Ja, det är naturligt; inte tiger jag.»

Mias linnesömnad har åter fått hvila, medan Svea och Julia utbyt dessa repliker.

Aktiebolaget
K. M. Lundberg
har till instundande höstsäsong anordnat nya afdelningar för
Kappor, Klädningar
och
Garneringsartiklar.

Stil. Skönhet. Styrka,
Mölnlycke Möbelfabriks Utställning, Birger Jarlsgatan 18.
Tillverkar och för å lager **Möbler i äldre** och **modernare stilarter, Sängar** och **Sängkläder.** Möblerna som tillverkas af prima torrt trä äro **solida, stilfulla** och **billiga.** Lager af **Mattor** i många storlekar, **Möbeltyger, Gardiner** i eleganta mönster. **Portierstänger.** Billiga priser.
Filialer: Göteborg, Borås.

FRÅN PANSARBÅTEN WASAS SJÖSÄTTNING VID FINNBODA SLIP. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. DROTTNINGEN ANLÄNDER I SIN BÄRSTOL. KONUNGEN HÄLSAR STATSMINISTERN VON OTTER. 2. DROTTNINGENS TAL FRÅN DEN KUNGL. TRIBUNEN: »PÅ KONUNGENS BEFALLNING SKALL DENNA PANSARBÅT BÄRA NAMNET WASA». 3. PANSARBÅTEN LÖPER AF STAPELN. 4. STATSRÅDSGRUPPEN BLAND ÅSKÅDARNE. (FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: CRUSEBJÖRN, WACHTMEISTER, HUSBERG, ANNERSTEDT, CLAESON, LAGERHEIM.) 5. PÅ DIPLOMATLÄKTAREN: BARON OCH BARONESSAN DAELMAN, SIR PAKENHAM, GREFVE LEYDEN M. FL. 6. PANSARBÅTEN EFTER SJÖSÄTTNINGEN.

»Det är därför du aldrig kommer att lägga bort ditt slangspråk,» säger Anna skolmästrande.

»Kära Julia . . .» Mias bekymrade min ligger som ett tungt moln öfver hennes ansikte . . . »Skulle du inte kunna vara som en af oss . . . när du ser, hur lyckliga och nöjda vi äro och hur trefligt vi ha det tillsamman. Och om du tänkte på . . . hvilken glädje för oss, om du ville arbeta i hemmet . . .»

»Tack så mycket! Sy kläder . . . eller skrifva rent . . . eller rita mönster . . . ja, där ha vi det! Rita mönster till kreti och pleti, blommor och snirklar i oändlighet, på borstväskor och nattpåsar och tofflor och ljusstaksbrickor. Mia . . . tänk efter! . . . . Skulle du verkligen vilja se mig sitta här som en gammal gumma och rita från morgon till kväll, blek, krokig, olycklig, bara rita och rita . . .»

Hon har kommit och smugit sig intill Mia på samma smeksamma, mjuka sätt som ett bortskämdt barn.

Mia stryker ömt hennes burriga hår. Och liksom i en vision ser hon denna glada, rödkindade flicka sitta pinad och uttråkad, trött och likgiltig ibland dem. Och vid den synen krymper hennes varma hjärta alldeles samman. Hon böjer sig ned till henne i en hastig kyss.

»Gud beskydde mitt lilla solsken!»

Hvarefter hon, för att dölja sin rörelse, med förnyad fart griper sig an med arbetet.

Svea har gått ut i köket till kaffekokningen. Julia sysslar beskäftigt med bricka och koppar.

»Men tänk då bara, att jag kan vara så kaffehungrig redan.»

»Den välsignade aptiten,» säger Mia gladt, »om du visste, så den gläder mig.»

»Fastän . . .» Julia hejdar sig ett ögonblick, men fortsätter strax igen . . . »fastän det är ni som arbeta och jag som äter upp förtjänsten.»

Mia småler. »Hvad hade vi annars för glädje i lifvet,» säger hon sakta.

»Ack, du goda själ!» Julia faller henne oförmodadt om halsen. »När jag blir stor och ryktbar . . . då, Mia . . .»

»När blir du det, älskling?»

»Snart! Snart!» Hennes ögon stråla, hela hennes lilla slynaktiga och vårdslösa person växer sig med ens energisk och full af allvar.

»Flyg bara inte högre än vingarna bära, barn!»

»Ja, du borde verkligen vänja dig litet mera vid tanken att misslyckas, Julia,» säger Anna. »Om jag kunde förstå, hvem som egentligen från början satt de där dumma grillerna i hufvudet på dig.»

»Låt henne hoppas, Anna, hvad gör det!» säger Svea, som under tiden kommit in med kaffet. »Det är måhända också ett sätt att lära sig lifvets läxor.»

Julia svarar ej. Hennes leende min förråder idel ljusa tankar. Hon har troligtvis ej följt med samtalets gång, ty det inåtvända uttrycket viker ej, medan hon dricker kaffet.

»Adjö med er nu allesammans,» ropar hon muntert i tamburdörren, nickar och springer sin väg.

Nej, hvilken luft! Det är i skymningen — mars månad — och de blida tövindarne komma svepande från väster med sin aningsfulla doft

(Forts. på sid. 646.)

»HELA STOCKHOLM» GENOM IDUNS KAMERA.

(FOTOGRAFIER AF CARMEN.)

IX.

HÖST! . . . .

Parkernas bladmassor gulna och hvirflas af septembervinden utefter gatorna mellan hoppande gråsparfvar, rullande velocipedhjul och damernas släpande promenadkjolar.

MATHILDA JUNGSTEDT.

Höst! . . .

Lyktorna tändas redan vid sex-tiden om aftnarne, det myllrar af från landet inflyttade stockholmare, hvilka, solbrända af tropikvärmen i juli och augusti, med en viss ovan känsla trampa gatstenarne efter de landtliga promenaderna längs dikesrenar och barrbetäckta skogsvägar.

Höst! . . . Teatrarnas affischtaflor lysa med gamla nyheter i färskt tryck, och på »de bräder, som föreställa världen», ha tystnaden och ödsligheten utbytts mot repetitionernas mummel ur halfmörkret och föreställningarnas nervspännande lif i strålande rampljus.

D:R O. BRIESEMEISTER.

Det är en middagsstund efter repetitionstimmarne kameran denna gång gripit tillfället i vingfjädrarne och »knäppt» några af våra Thaliatjänare, då de från den målade kulissvärlden begärligt hastat ut i den ljumma septemberluften för att på en gång låta sig belysas af himmelens och popularitetens sol.

Fru *M. Jungstedt* har antagligen i förbifarten slängt sin roll i famnen på teaterportvakten, emedan hon själf anträffats så långt bort som ute på Djurgården, hållande sina båda gossar moderligt om halsen, efter att i instruktivt syfte ha visat dem Sveriges fauna i Biologiska museet.

D:r *O. Briesemeister* håller däremot, samvetsgrann och grundlig som en äkta german, sin digra sångroll under armen; han vet, att minuterna äro dyrbara och att k. teatern ämnar så mycket som möjligt utnyttja hans artistskap under gästspelet.

Fru *Paula Lindberg* tillhör vår främsta lyriska scens mest gouterade artister. En tjusande apparition, graciöst behag och en visserligen ej tadelfri, men dock i det stora hela god sångkonst i förening med ett starkt dramatiskt temperament berättiga henne till den rangplats, hon besitter i sånggudinnornas tempel.

PAULA LINDBERG.

MAGNA LYCKSETH.

Hvad den härstädes debuterande fröken *Magna Lyckseth*, norska till börden, beträffar, är det ännu för tidigt att kunna säga med hur mycket konstnärligt kapital hon sitter inne och hur pass räntebärande det kan varda.

Hr *Carl Lejdström* är bestämdt en lycklig människa. Det förefaller som om han aldrig tviflat på sig själf, aldrig tvekat om, att han en dag skall nå konstens högsta tinnar. För öfrigt är han en duktig sångare, som man både hör och ser med nöje, äfven om hans Adonisleende ibland spelar honom det sprattet att framställa honom mera som en behagsjuk ung man än som en allvarligt arbetande konstnär.

CARL LEJDSTRÖM.

OSCAR BERGSTRÖM.

Hr *Oscar Bergströms* sant artistiska kynne är däremot oomtvistligt och särskildt som buffasångare torde han med sitt praktfulla röstmaterial och sin komiska förmåga för närvarande stå tämligen ensam inom vår teatervärld.

En ung dam, som ger goda löften och i motsats till hvad man påstår unga damer ha för vana, också torde komma att infria dem, är fröken *Olivia Edström*, begåfvad med en rätt stor altstämma och ett käckt lynne, hvilket gör henne särdeles användbar i opera-comiquepartier. — Den ståtlige mannen med den uppsaliensiska studentsångartypen heter *Åke Wallgren*. Utrustad med en härlig basbaryton, hvilken han behandlar med den genomskolade sångarens säkerhet, ett anslående yttre och rätt mycken dramatisk förmåga, som ett fortsatt arbete utan tvifvel skall utveckla, har han alla förutsättningar att varda en af k. teaterns mest dugande artister.

OLIVIA EDSTRÖM.

ÅKE WALLGREN.

Med fröken *Gerda Grönberg* föras vi in på operettens mycket omtvistade konstområde. Hon och hennes manliga kamrat vid samma scen, hr *G. A. Lund*, äro, hvar i sin genre, välkända af Vasateaterns stora publik.

En kvinnlig dramatisk artist af betydenhet är fru *Augusta Lindberg* vid Dramatiska teatern. Hon har sin styrka lika mycket i framställandet af den eleganta världsdamen som af den snärjande och fördärfbringande kokotten. Dock lider hennes spelsätt emellanåt af ett poserande manér, som vållar, att hennes skapelser bli mera teaterfigurer än verkliga människor.

Hr *J. Grafström* representerar konstens borgarelement vid k. teatern, alltså det mindre uppmärksammade, men till gengäld så mycket lugnare.

GERDA GRÖNBERG.

G. A. LUND.

AUGUSTA LINDBERG.

JEAN GRAFSTRÖM.

af vår. Julia går och super in dem med långa, djupa andedrag. Tänk, om hon verkligen misslyckades . . . nej, nej, nej . . . Tänk om hon lyckades . . . Mias glädje, Annas förvåning, Sveas beundran! — — — Hon känner plötsligt sin arbetskraft, sin skaparförmåga, sin ärelystnad fördubblade och ilar småspringande till sin atelier.

Men i det lilla hemmet tre trappor upp har skymningen kommit med ens och tagit arbetena ifrån de tre systrarna.

»Säg mig, flickor,» bryter Anna slutligen den litet tryckta tystnaden, »tror ni verkligen — allvarligt taladt — på Julias begåfning?»

»Ja, som mönsterriterska är jag alldeles säker på, att hon skulle haft framtid för sig,» svarar Svea.

»Men i alla fall,» säger Mia, »ha ni inte märkt, huru hon förändras hvarje gång hennes konst kommer på tal? Därför vill jag så gärna tro på henne . . . för att hennes egen tro är så stark. Och vet ni, flickor, jag förstod så säkert i eftermiddag, att om vi förvandlade vår glada lärka till en liten burfågel, så vore det slut med all vår egen glädje. Därför — om hon blir något stort eller ej, låt oss i alla fall skänka henne den frihet hon begär. Det förefaller mig ibland,» — det har kommit något så vemodigt i Mias stämma, — »som om jag ändå egentligen endast lefde på smulorna från hennes bord.»

Anna sitter tankfull och ser ut öfver hustaken.

»Ja,» säger hon sakta, »det är naturligt, att hon är allas vårt intresse. Jag skulle verkligen inte kunna uthärda med skolan, om jag inte visste, att det vore nödvändigt för Julias skull. Jag vet inte, men det är en sådan vederkvickelse med Julia. När man kommer hem uttråkad, glömmer man bort alltsammans för henne.»

Svea står vid det andra fönstret och följer med ögonen lykttändaren nere på gatan.

»Ja, visst lefva vi alla tre i själfva verket endast för Julia,» instämmer hon, »men vi ha därför inte lof att fördärfva henne.»

Några minuters paus.

»Ser ni, det är hennes hemlighetsfullhet och hennes tystnad om sitt arbete, som jag inte kan förlika mig med,» fortsätter Svea, »det förefaller nästan sjukt . . . som om hon behöfde dölja något . . .»

»Nej,» säger Mia bestämdt, »det får du mig aldrig att tro. Hon tiger för att skydda sig för vår misstänksamhet, det är en naturlig sak. Julia är stolt i det fallet; annars är hon öppen och from som ett lam.»

»Om vi ändå skulle gå och söka upp henne ett slag, Svea?» föreslår Anna.

»Nej, nej, flickor,» säger Mia oroligt. »Hon skulle kunna tyda det som spioneri, och det vore både synd och skam. Hon är god som guld, och jag för min del litar fullkomligt på henne.»

»Ja, men hvem vet,» invänder Svea, »hon kan vara utsatt för frestelser, som vi inte ha en aning om. Och det skadade minsann inte, att man skaffade sig en smula upplysning om lifvet på hennes atelier.»

»Du och jag kunde ju promenera en stund, Svea,» säger Anna, »och så liksom af en händelse titta upp till henne ett slag.»

»Hur ni vill! Men kom ihåg,» förmanar Mia, »att ni inte stöta henne för hufvudet. När vi ha låtit henne gå sin egen väg, är det orätt af oss att inte också ge henne fria tyglar.»

»Var lugn, du!»

De båda systrarna äro i en viss spänning, då de slutligen stiga uppför trapporna till Julias atelier. Trefvande i mörkret och pustande klifva de högre och högre. Plötsligen — uppe i fjärde trappan — tvärstanna de båda på en gång. Det är en rå skrattsalva, några mustiga ord, utslungade med ljudlig röst, samt Julias späda vackra organ — halfhögt varnande — som nått deras öron och åstadkommit denna verkan. De krypa på tå ännu några trappsteg högre. Ur det stora atelierfönstret, som bildar vinkel mot trappan, faller ett bjärt ljussken, och på sned från sin plats kunna Anna och Svea här iakttaga allt hvad som försiggår därinne. De se några karlar med karaktäristiska ansikten och vilda hotfulla åtbörder, ett par trasiga kvinnor med smutsiga barnungar, grupperade på ett i ögonen fallande ledigt och måleriskt sätt. Plötsligt börjar ett af barnen gråta. Julia kommer inom synhåll i sin blusdräkt. Hon lyfter upp barnet på armen och kysser det, men utan resultat. Då söker hon i fickan efter slantar, som hon lägger i barnets hand och får det så tyst igen.

När Julia åter försvinner, gå systrarna tyst tillbaka samma väg de kommit.

— — — — — — — — — — — — —

Mia har låtit arbetet falla och hennes bekymrade min talar tydligare än ord. Skrattsalvan, kraftuttrycken, karlarne, kvinnorna, den otvättade barnungen, kyssen och pengarne — alltsammans har med fasa relaterats, och Mia kan icke undgå att smittas af den oro för Julias undergång, som så helt intager systrarna.

Den natten sof ingen af dem en blund.

Klockan är nyss slagen sju på morgonen, när en munter ringning kommer dem alla att fara upp. Ändtligen Julia!

Frisk som ett vinterny står hon midt ibland dem.

»God morgon på er! Nej, hvad ni se sjaskiga ut allesammans. Åh, ett sådant härligt väder det är i dag. Men . . . så du ser ut, Svea . . . är du inte kry? . . . hvad är det åt er? . . .»

»Åh, ingenting . . . så tycks *du* kry i alla fall . . .»

»Jag? . . . Jo, det vill jag lofva . . . Arbetat styft ända till sent i natt . . . härligt arbete, ska ni tro! Och nu är jag hungrig igen efter vanligheten. Men, flickor . . . ni se så besynnerliga ut i dag.»

»Julia,» säger Mia allvarligt och lägger ömt och moderligt sin hand på systerns axel, »hör nu på mig! Du *får* inte längre fortfara med det lif du nu för. Vi ha reda på dina modeller — det är utskott från gatan. Du kan bli skadad till lif och lem, du utsätter kropp och själ för de allra rysligaste faror, du kan föra smitta och sjukdom vida omkring genom att dagligen vara tillsammans med sådant folk. Julia — vi be dig innerligt alla tre — sluta upp med det där arbetet! Välj naturmotiv eller tag hyggliga modeller. Vi ämna absolut motsätta oss dig, såvida du nu inte frivilligt afstår!»

Julia har blifvit lika blek, som hon nyss var röd. Hon biter samman tänderna, ögonen gnistra. Hon tar efter hatt och kappa, som hon kastat på en stol.

»Adjö,» säger hon kort.

»Hvad menar du? — *Det* menar du inte!»

»Jo, det menar jag — adjö!»

»Fy, Julia, du bär dig illa åt.»

»Nej, det är ni, som gör det, alla tre . . . jag önskar bara, att ni aldrig måtte komma att få ångra er.»

Och innan någon kommer sig för att hindra henne, är hon redan nere för trappan.

— — — — — — — — — — — — —

Hvilka dystra veckor, som härefter följde. Och nu var man redan inne i maj månad. Eftermiddagssolen lyste så gladt och trefligt in genom fönsterna till det lilla systerhemmet, men likväl var det en tystnad och tomhet därinne, som verkade riktigt ängslig. Symaskinen går så trögt under Mias händer, Anna gäspar öfver sina temaböcker och Sveas renskrifning hvilar helt och hållet. En flugas surrande ringdans kring hänglampan och klockans enformiga knäppningar äro de enda ljud, som afbryta tystnaden.

Det hade ej stått till att få någon bukt med Julia. Mia, Anna, Svea . . . för ingen böjde hon sig. Alla deras projekter, alla deras villkor, alla deras böner, hotelser, befallningar, strandade mot hennes en gång fattade beslut. Hon bodde i ateliern och åt ute. Hon tog emot systrarnas besök, men själf satte hon inte sin fot i det gamla hemmet. Hon var vänlig, men stel och främmande, och inför alla känsloutbrott förblef hon kall.

Slutligen bryter Mia tystnaden.

»Vid den här tiden hade vi barnet här förr,» suckar hon.

»Ja, det är tomt,» medger Anna.

»Vi komma aldrig mera att få rå om henne,» klagar Mia.

»Nej, det ser mörkt ut,» svarar Svea.

Kling! Kling! — Det är tamburklockan, som förkunnar tidningens ankomst.

Mia reser sig för att gå ut och hämta den, kommer åter in med trött och liknöjd min, vecklar ut den och börjar läsa.

»Står där något roligt, så läs högt.»

Mia drar igenom personalnotiserna. Sedan blir det åter så tyst, att man hör flugan surra. Men plötsligt — hon har blifvit alldeles kritthvit — »Flickor» — skriker hon till.

»Ja, hvad är det Mia?»

»Flickor . . . Julia . . . hon har . . . här står . . . Julia har fått medaljen . . .»

»Julia? . . .»

»Julia? . . .»

Svea rodnar ända upp till hårfästet, Anna biter sig i läppen, Mia snyftar.

»Julia — medaljen! Stackars liten . . . som vi ha behandlat henne . . . Har jag inte alltid trott på henne? Och vet ni hvad den heter? — *Vräkning* heter den — de ha blifvit vräkta, stackars människor! Låt mig läsa. Hör här: — — — briljant komposition, utmärkta typer, lif och kraft, en originel uppfattning i hvarje pänseldrag, en talang att taga vara på . . . detta om Julia, flickor, *vår* Julia!»

Anna och Svea stå alldeles handfallna, men Mia gripes plötsligt såsom af en yrsel.

»Fort ut och sätt på kaffet, Svea!»

»Tror du, att hon kommer hem då, Mia?»

»Och Anna lilla, spring och köp några blommor, medan jag städar undan här.»

»Väntar du henne då så säkert, Mia?»

»Ja visst, skynda er bara, hon kan vara här hvilken minut som helst.»

»Men hvad gör du i byrån, Mia?»

»Jo . . . jag söker bara . . . efter min sparbanksbok . . . den ska ligga under hennes kaffekopp. Att tänka sig, att *vi* — hennes systrar — gjort allt för att klippa hennes vingar! Men det säger jag er, flickor, nu ska barnet ut, hvilken dag hon själf vill!»

»Tack för det ordet, Mia . . .» i den vidöppna dörren står i samma ögonblick Julia själf, strålande glad och lycklig . . .» då skall jag hvila ut hos er här först en månad — och sedan» — det skälfver af jubel och lifsmod i stämman — »framåt!»

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

Nornans Familj-Symaskiner
äro erkända som de förnämsta.
* Prydliga * Lättgående * Lättskötta *
Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hålsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. 10 års garanti.
Nornans Symaskins-Verkstad
6 Birger Jarlsgatan 6.

»GIF DEM ETT RUM!»

UNDER DENNA RUBRIK, liksom under åtskilliga andra, har vid olika tillfällen tjänarinnefrågan afhandlats i vår Idun, men då det nu är obestridligt, att i de allra flesta fall tjänarinnan *har* ett rum (hurudant det nu stundom än må vara), barnen sitt, och herrn vanligen ett, under det frun sällan eller aldrig åtnjuter dylik förmån, skulle jag för deras räkning vilja citera »Gif dem ett rum», om ock ej större än en rymlig garderob!

Det förefaller mig, som om den hyresvärd, hvilken vid inredandet af ditt hus till alla andra nutidens bekvämligheter lade ett litet toalettrum intill sängkammaren, skulle äfven i de tider, som varda kommande (och hvilka kanske ej bli så uteslutande till värdarnes fördel som nu) ha större utsikt att få väl uthyrdt än andra. Hvilken nygift fru skulle ej sätta värde på ett litet kryp-in, där hon visste sig kunna vara fullt ogenerad? Och *hvarför* förblifva vi i detta hänseende icke alltid nygifta? Det skulle sannerligen vara till fördel för båda parterna! — Eller säg mig på samvete, medsystrar, tror ni icke, att det snarare vore till för- än nackdel, om en hvar af er undginge att se eder älskade man uppträda i mustaschformare, under det han friserar en liten tour, eller omsorgsfullt rengöra, låt oss säga, blott en enda tand, som han måst dyrt tillhandla sig hos tandläkaren, medan vår Herre i öfrigt bestått honom med trettioen st. de allra vackraste dylika? Eller tror ni, att han skulle haft mod att raka sig i er närvaro fem minuter före sitt frieri — äfven förutsatt att det hörde till god ton —? *Jag tror* det inte — och är i alla händelser frestad tro, det frieriet uteblifvit, därest ni blott tillåtit er nysa under operationen; ty man skall vara mycket oerfaren, om man af alla de komiska »gubbar» delinkventen åstadkommer låter missleda sig till det antagandet, att de äro en återspegling af inneboende godt humör!

På allt detta svara ni måhända, att, om herrn har ett eget rum, kan han ju använda det — det *gör* han också, då han vill ta sig en middagslur, har viktiga skrifgöromål eller viraparti — men att vandra igenom måhända ett, två à tre rum för att i lugn och ro få ikläda sig t. ex. en mustaschformare (för att hålla oss inom redan angifvet område), medan hans öfriga klädespersedlar befinna sig i sängkammaren, det kan man knappt förtänka honom, om han afstår ifrån.

Och vi själfva, vi mångbesjungna Evas döttrar, må nu vara hur unga, fagra och bedårande som helst (och vi *kunna* ju äfven tänka oss motsatsen) inte tror jag vi förlora något på, att vi, inhöljda i en luftig sky af linon, spetsar (och monogram!) eller omgjordade af en nätt morgonrock försvinna ur vår älsklings åsyn för att återkomma badade, friserade och iklädda en efter våra förhållanden afpassad, men alltid nätt och fraich morgondräkt! Äfven vi kunna ju ha en liten hemlighet tillsammans med dentisten eller hårfrisören, men jag tycker alls ej vi behöfva göra oss samvete af, om vi ej anförtro den åt vår man.

Jag hör mången bland er utropa: »Skulle min man älska mig mindre därför, att han visste mig använda t. ex. en löstand eller en liten gyllene fläta mer, när modet så bjuder?»

Nej, knappast därför, att han *vet* det, men därför att han dagligen helt ogeneradt blir påmind därom. — »Kärleken dör ej genom olycksfall, den dör sotdöden» — och om det äfven vore alldeles för mycket att säga, det den kan dö endast af dylika bagateller, så vill jag dock bestämdt påstå, att det i främsta rummet är obetydligheter, som beröfva vår känsla detta oförklarliga *något*, som utgör dess ljufhet, dess tjuskraft och poesi!

Ett äktenskap, där man helt upphört att genera sig för hvarandra, synes mig likna ett stycke melon från föregående dag — mången skall kanske ej märka skillnaden; men en gourmet skall sakna en af dess förnämsta egenskaper — aromen! Och det finnes gourmeter på alla områden. För de kvinnor, som inse detta, och jag hoppas och tror, att de äro många, vore det ur hygienisk synpunkt önskligt att ha ett litet toalettrum, ty hur fulländade dessa skapelsens mästerverk än må vara och hur mycket de än på koketteriets område kunna tillåta sig, skall det dock alltid blifva dem motbjudande att i någons närvaro taga den vård om sin kropp, som den med rätta dagligen borde tillkomma.

Alltså, hrr husvärdar, ni, som i öfrigt uttänka alla möjliga bekvämligheter för edra hyresgäster, tänk äfven litet specielt på fruarne. — »Gif dem ett (toalett)-rum»!

LISA SCHRÖDER.

CHARLOTTE WIEHE-BÉRÉNY.

DET ÄR NU rätt många år sedan, det blonda, lifliga och graciösa barnet Lotte Hansen som »Bacchus» i »Bellman» dansade fram öfver tiljorna på Köpenhamns kungliga teater, där hennes far var direktör vid orkestern.

Charlotte Hansen eller »lilla Lolotte», det smeknamn köpenhamnarna gaf sin förklarade gunstling, fick stora och i sin genre maktpåliggande roller, ty som man vet, ingår baletten långt mera i den danska scenkonsten än i vår svenska. Vid sjutton år var Charlotte premiärdansös och bland hennes glanspartier må nämnas Effy i »Sylfiden» och Ragnhild i »Brudefærden».

Energisk, äregirig och begåfvad, som den unga konstnärinnan var, och därtill kanske mera firad och beundrad, än hon vid denna tid kunde bära, lämnade hon dock efter en schism Kungliga teatern 1890 och tog engagement vid Folketeatret, där hon spelade »fröken Nitouche» m. fl. roller. Hon hade nu gift sig med skådespelaren Wilhelm Wiehe junior. Några utvecklingsår följa, om hvilka *Dannebrog* säger, att »Riget brast ud af hendes Haand. Men de vanskelige Aar var gode for noget: de modnede den unge talentfulde Dame, lærte hende at forstaa at gøre den rigtige Brug af sine store Evner.»

Ja, som sagdt, Charlotte Wiehe lärde sig af motgången, och i slutet af 90-talet se vi henne som den mest förtjusande Molly i »Geishan». Publiken låg ånyo för hennes fötter, och ehuru hon nu på visst sätt stod ensam, då hennes familjeförhållanden växlat, höll hon sitt täcka, blonda hufvud högt och lät de ljusaste, mest bedårande leenden spela omkring sin friska, glada barnamun.

Hon drömde alltjämt om nya triumfer, medan hon, smidig och mjuk, dansade och sjöng för den entusiastiska publiken, och hon blef sanndrömmerska.

Det porträtt Idun i dag presenterar af fru Charlotte Wiehe-Bérény är nyligen taget, således *efter* den pariser-sejour, hvilken blef en glänsande succès för den unga konstnärinnan.

Paris gjorde hennes namn kändt, gjorde henne till »en stjärna» och lärde Skandinavien att till fullo uppskatta denna begåfning, som med sitt »je ne sais quoi» eröfrar världen.

Hennes nuvarande man, kompositören Henry Bérény, har en stor del i hennes framgång. Det var i hans minodrame *La Main* hon första gången år 1899 vann sina franska sympatier.

Att hon vetat ej blott bibehålla utan alltjämt öka denna gunst, till dess hon äfven i det fordrande Paris blifvit l'enfant gatée, det är hennes konst eller kanske snarare natur, ty charme och grace äro goda féers faddergåfvor.

Och när hon nu gör sin skandinaviska tournée, skall hon helt säkert fira nya segrar med sitt Loreleyleende, sin parisiska elegans och sin nordiska, trohjärtade blick.

ELISABETH KUYLENSTIERNA.

A. B. MAX SACHS
STOCKHOLM

Guldmedalj Stockholm 1897. ☆ **Guldmedalj Paris 1900.**

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halfsiden — bestående af: **1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter** samt **1 Salongsbord.** Komplett 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

"NORDENS KVINNOFÖRBUND".

DEN SKANDINAVISKA kvinnokorrespondensen pågår med en sig allt mera ökande frekvens, och att döma af hvad vi hittills förnummit, äro de korresponderande damerna mycket tillfredsställda med de bekantskaper de sålunda brefledes knutit och de tankeutbyten, som därigenom kommit till stånd.

Men numerären af korrespondenter de olika länderna emellan visar en bekymmersam tendens till ojämnhet.

Hvad som främst kräfves är *unga svenska* korrespondenter, enär en mängd norska sådana ligga anmälda och vänta, vidare *unga finskor*, ifrigt eftersökta af ett antal unga svenskor och norskor, som önska komma i förbindelse med sina systrar öster om Bottenhafvet.

Alltså: unga svenskor och finskor uppmanas på det enträgnaste att insända sina anmälningar till korrespondensen och detta ju förr dess hellre, enär ingen tid torde vara lämpligare till förtrolig och tankeskärpande korrespondens än de nu inbrytande långa höstaftnarne.

»FRÄNDSKAPENS LAG»,

JOHAN NORDLINGS NYUTKOMNA BOK, har redan rönt ett varmt erkännande från skilda håll inom pressen. Så yttrar professor *Oscar Levertin* i sin anmälan i Svenska Dagbladet om de i boken ingående kvinnoskildringarna, att de utmärkas af »mjuk hand och älskvärd naturlig uppfattning samt rikedom på känsla och sympati», och att dikterna »hafva både flykt och vacker, ungdomlig sångbarhet». Dagens Nyheter säger, att »de äro alla skrifna med finhet och smak», och att de lyriska poemen kännetecknas af »värme och omedelbar friskhet». Don Diego *(Fredrik Nycander)* i Dagen sammanfattar sitt omdöme i orden: »en god bok, som bör finna rakaste vägen till hemmen!» o. s. v. Se vidare annonsafdelningen i detta och följande nummer!

C. W. Schumacher
Kongl. Hofleverantör.
Norrlandsgatan 17, Stockholm

NYHET! Mältade brödsorter.
HUSHÅLLSBRÖD, mältadt hvetebröd à 42 och 25 öre.
HUSHÅLLSBRÖD, mältadt rågsiktbröd à 38 och 25 öre.

BRÖD efter vikt.
HUSHÅLLS-Limpbröd om 1 kilo, 30 öre
PREUSSISKT bröd om 1 kilo, 35 öre.

SVEN ANDERSSON VID KAVALETTEN. FOTO FÖR IDUN AF C. V. ROIKJER.

ETT BESÖK HOS »BOSEBOS RYKTBARASTE SON».

I DET GAMLA LUND, den del af staden, där modärn stadsingeniörskonst ännu ej tillåtits göra intrång, utan där gatorna slingra fram i pittoreska bukter mellan byggnader, som tillhöra den tid, då hvar husägare var sin egen arkitekt, i detta Lund har kulturhistoriska muséet fått sig plats anvisad. Och i midten af den vida anläggningen med sina arkitektoniska minnesvårdar öfver de fyra ståndén reser sig borgarhuset, där muséets skapare och intendent till en harmonisk och hänförande ram kring nutida hemlif sammanfört mobilier, hvilka kunna berätta om huru i länge sedan gångna tider det svenska folket hade sin trefnad i helg och söcken.

Här har under de senaste månaderna skulptören *Sven Andersson* haft sin tillfälliga atelier för att i bronsen återgifva dragen af en bland det svenska tänkandets stormän, Axel Nyblæus. Den själfulla och förnäma bilden, som är afsedd att pryda den vård, tacksamma lärjungar och vänner ämna resa på hans graf, sluter sig värdigt till den vackra rad af porträtt i relief och byst, som för kommande tider skola bära ett tilltalande vittnesbörd om nutida forskare vid den sydsvenska högskolan samt om en enstaka konstnärs offervilliga kärlek till svensk odling. Lunds akademiska konsistoriums plenisal rymmer nämligen redan åtskilliga trogna porträtt af lärosätets märkesmän, alla gåfvor af Sven Andersson, hvilken gjort till sin lefnads stora mål att med mejseln för eftervärlden bevara dragen af dem, som på hans tid satte sina bästa krafter in på att föra den fosterländska odlingen framåt. Det är en kulturdat så god som någon, och den växer till bragd, då man besinnar, att mannen, som utförde den, gjorde den under yttre försakelser, utan vinning och endast därför, att han trodde sig fylla en ideell mission.

Det är emellertid, som bekant, ej endast i Lund Sven Andersson efterlämnat märken af sin verksamhet. Den svenska riksdagen äger ett porträttgalleri, hvilket väl torde kunna sägas vara i sitt slag unikt, det fria ordets utöfvare kunna pryda sin samlingssal med vår publicitets stormän, och äfven på andra håll skall man finna våra dagars märkligare personalhistoria mejslad af hans hand. Det har sagts, särskildt i fråga om hans riksdagsporträtt — och möjligen icke utan fog — att konstnären ej alltid varit tillräckligt nogräknad vid valet af föremålen för sin välvilja, men det får å andra sidan icke glömmas, att det i detta hänseende kan vara svårt att välja och att vid en pröfning af frågan, om den eller den bör anses berättigad till plats i ett dylikt galleri, det är noblare att fria än fälla.

Då Idun i dag återgifver Sven Anderssons drag har det emellertid ej varit enbart för att erinra om denna, den hufvudsakliga delen af hans verksamhet. Det har äfven skett för att fästa uppmärksamheten på den del af hans konstnärliga alstring, som minst trängt fram till en större allmänhets vetskap, men som, känd och högt värderad inom trängre kretsar, visar, att denne noggranne och skarpe iakttagare af manliga hufvuden vid framställningen af kvinnliga visar sig vara äfven en behagens skulptör. Bilderna här vid sidan framställa byster dels af fru K., dels af fru Å. Hvilken förträfflig resning t. ex. på det stolta hufvudet hos den förra, huru sammanhängande är ej intrycket af alla detaljer i detta porträtt af *une grande dame* och hvilken lycklig formgifning i enskildheterna! Den moderna dräkten och frisyren passar ej för att plastiskt återgifva en imposant kvinnogestalt, och de svårigheter konstnären i detta fall haft att öfvervinna ha varit stora, men han har löst dem med framgång.

Den större bilden visar Sven Andersson i arbete. Han håller på att lägga sista handen vid bysten af disponent Th., och på kavaletten intill står fru Å:s färdiga bild. Han befinner sig för tillfället i hr Å:s atelier — Sven Andersson håller sig ej med egen, utan tager sin verkstad, där hans modell existerar — och härmed är jag inne på att säga ett par ord om Sven Andersson som personlighet. Han är småländing — Bosebos ryktbaraste son — och har väl passerat femtiotalet. Tidigt lämnade han fädernebygden och begaf sig till Stockholm, där han haft sin sträfsamma ungdom och tillbragt en del af sin mandom. De senare åren har han emellertid bott nere i Skåne, där han stannade på hemvägen från sin Romresa, och nu är han en känd person i vår fetaste provins' både andliga och materiella hufvudstäder. Där sköter han sin gärning — han reser ibland till Stockholm för att ligga vid riksdagen — och håller på att utveckla sig till ett älskvärdt original. Lifvet och människorna kunde kanske ha varit vänligare mot honom — det är rätt otacksamt att endast ha ett ideal till följeslagarinna — men nationell läggning, utveckling och omständigheter ha af Sven Andersson skapat en lifsfilosof, hvilken vet, att en mans värde ej har säkra mätare hvarken i bevillningsberedningar eller tillfälliga konstnärliga taxeringsnämnder, och för hvilken det ej endast var en ödets lek, att rättvisan i hans fosterländska bildergalleri redan 1890 kom att balansera med »fjorton statsråd och fjorton bönder».

HJ. L—N.

PORTRÄTTBYST AF FRU K.

FRÖKNARNA EUGENIE FAYE HANSEN OCH INGEBORG ARBO I DERAS UTSTÄLLNING AF NORSKA KONSTVÄFNADER. A. BLOMBERG FOTO.

UR DAGSKRÖNIKAN.

TVÅ NORSKA KONSTVÄFVERSKOR. I Blanchs konstsalong pågår sedan kort tid tillbaka en utställning af norska konstväfnader, anordnad af fröknarna Eugenie Faye-Hansen och Ingeborg Arbo.

Utställningen, som är kvantitativt ringa, men kvalitativt rätt afsevärd, omfattar ett par större väggbonader med fantastiska sagomotiv i Gerhard Munthes typiska manér, komponerade af fröken Hansen, vidare några mattor, stolar och kuddar, af hvilka i synnerhet de af fröken Arbo komponerade kuddarne med svanmotiv röja stor smak och stilkänsla.

De flesta af de utställda alstren exponerades vid 1900 års världsutställning i Paris, hvarest de eröfrade silfvermedalj.

Fröknarna Hansen och Arbo ha studerat sin konst under den framstående norska konstväfverskan fru Frida Hansens ledning, men arbeta nu sedan några år fullt självständigt.

*

ETT TROTJÄNARPAR. I våra dagar, då det klagas så starkt på tjänarne, ej minst därför att de komma ena dagen och gå den andra, är det sannerligen högst sällsynt, att man träffar på

ELIN OCH KRISTINA DANIELSSON.

ett tjänarinnepar sådant som det, hvaraf vi i dagens nummer meddela en fotografi. Systrarna Elin och Kristina Danielsson hafva nämligen tjänat i samma familj i resp. 68 och 50 år, och då nu den äldsta af dem i dagarna fyller 80 år, ha vi här velat meddela våra läsare deras porträtt.

Af de båda systrarna, hvilkas fader var klockare i Växjö, kom Elin redan vid 12 års ålder år 1833 i tjänst hos lagmannen A. Elfwing i samma stad, och år 1852 anställdes äfven Kristina hos honom. I detta hem tjänade de nu med den största plikttrohet gent emot sitt husbondfolk och vårdade med den varmaste kärlek deras barn. Och då hemmet i Växjö upplöstes, medföljde de de numera uppväxta barnen till Stockholm samt stannade hos dem. Det är i detta hem, hos fröknarna I. och G. Elfwing, som vår fotograf tagit sin bild, då de båda gamla aldrig förr trädt inom en kameras brännvidd, förrän de nu »odödliggjorts» i Idun.

ETT MINNE FRÅN KONUNGENS MARSTRANDSVISTELSE: »NECKENS DÖTTRAR» BESÖKA DROTT.

*

»NATTENS DROTTNING» PÅ SKANSEN. Uppe på Skansen har i dagarna en liten, men charmant utställning af ovanligare slag varit anordnad. Kaktéerna i sina egendomliga former af gul- eller rödtaggiga klot eller långa bladliknande stammar, ofta med stora, ypperliga kronor i klara och färgstarka nyanser, väcka alltid intresse och uppmärksamhet hos en äfven för Floras barn mindre intresserad allmänhet. Och när den mest berömda af alla kaktéer, den underfulla *Nattens drottning*, Cereus grandiflorus, lofvar att inom kort slå ut sina blommor, samlar den rundt sig i drifhuset eller trädgården en tåligt bidande, skådelysten människoskara, liksom den i sitt heta och fuktmättade hemland, Vestindien, drager skaror af metallskimrande kolibri och färgsköna insekter.

Där uppe på Skansen väckte Nattens drottning ett berättigadt intresse. Det bjudes ej alla dagar att skåda den tropiska drottningen. Flere kronor slogo ut. Såsom knoppar voro de fullständigt luktlösa, men i samma stund som de stora, glänsande, snöhvita kronbladen öppnade sig för det matta skymningsljuset, spredo de en intensiv vällukt, en mandeldoft, som nästan berusade. Men endast några timmar visade drottningen sin härlighet. På natten föllo hennes hvita skatter ned; och endast några hängande vissna kronor visade i daggryningen, att hon varit drottning endast en natt!...

Utställningen omfattade för öfrigt åtskilliga högintressanta arter i exotiska färger och formunderliga gestalter, bildande en lika lämplig som effektfull bakgrund till det förnäma utställningsföremålet.

*

HANDARBETETS VÄNNERS höstutställning, som sedan någon tid pågår i föreningens lokal, kännetecknas af mycken rikhaltighet, färgskönhet och mönsterfägring.

Från Gefleutställningen återfinnes här Carl Larssons gobelin »Sancta Birgitta», liksom ock den af fröken S. Gisberg komponerade blå och hvita frisen med dess stiliserade väfskyttlar i kanterna.

Bland nyheter märkes en utsökt vacker gobelin i blått med ett par träd, som höja sig ur blekgrönt bladverk och mellan hvilkas grenar röda frukter lysa. Denna är komponerad af fröken Maria Sjöström, som vidare presterar en mycket tilltalande linneportière i rödt och blått.

Särskild uppmärksamhet tilldrar sig en dyrbar flossamatta, komponerad af fröknarna Widebäck och Wästberg och bildande en af de stora vinsterna i Pressens veckas lotteri.

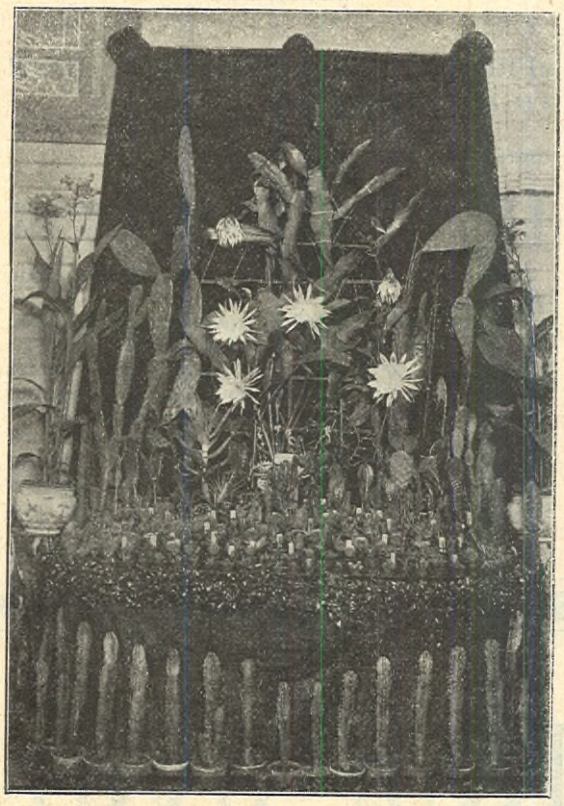

»NATTENS DROTTNING» PÅ SKANSEN. W. FAHLSTEDT FOTO

Mycket af det nu utställda kommer inom kort att sändas till Berlin, hvarest »Handarbetets vänner» ämnar anordna en exposition, hvilken helt säkert skall afge ett nytt bevis inför utlandet på den svenska textilkonstens höga ställning.

MÅSARNA KRING DROTT.

MARSTRANDS HAMN, den välkända blåa jättebassängen, hvars ena långsida utgöres af Marstrandsön med den i grönska inlindade lilla staden och den andra af Koön med Arvidsvik, företer en solig augustidag en den mest lifliga och färgsköna tafla någon af västkustens badorter kan erbjuda.

Solglittret på det stålblåa vattnet, kosterbåtarnes hvita segelmassor, hamnkajens brokiga lif af middagspromenerande badgäster, köpslående fiskare och krabbfångande småpojkar, åt hvilkas bara ben sol och hafsvatten gifvit bronsens varma karnation — allt fängslar och gläder det iakttagande ögat.

Och såsom taflans hjärtpunkt hvilar midt ute på den blanka vattenspegeln konung Oscars »Drott», hvit äfven den och omsvärmad af hvita måsar, hvilka komma sväfvande genom den blåa etern som jättestora snöflingor. De speja efter föda och de finna riklig sådan kring kungsfartyget, hvarest de därför med förkärlek uppehålla sig.

Detta måsarnes trägna kretsande kring vår konungs flytande sommarboning, gaf uppslag till en mycket fin och originell hyllning åt konung Oscar under hans senaste vistelse i Marstrand. Initiativet härtill hade tagits af en af badgästerna, fru Alma Forsberg från Stockholm, norska till börden, och är det på grund af hennes benägna medgifvande Idun satts i tillfälle att som ett minne från hänsvunna vackra och festpräglade sommardagar vid västkusten meddela en bild af hyllningen ifråga.

Den vackra friluftstablån ägde rum under den stora regatta, hvarmed konungens Marstrandsvistelse afslöts. En stund efter det regattan tagit sin början, syntes en stor båt glida fram om Kvarnholmsudden med svenska och norska flaggor i topp. Den var rikt smyckad med röd och hvit tyll, med blomsterguirlander, grönt och kulörta lyktor. Den elektriska strålen från »Drott» belyste hans väg. Den visade äfven hurusom i båtens för sväfvade en stor mås med en blåklintkrona i näbbet. Då båten sakta gled förbi »Drott», räckte måsen upp kronan mot relingen, där den uppfångades och öfverlämnades till konungen tillika med ett därvid fäst manuskript, innehållande ett par vackra vers. Konungen, som syntes angenämt öfverraskad, tackade upprepade gånger, i det han uttryckte sin lifliga tillfredsställelse.

De unga damerna å vår bild återge representanter för Näcken och hans hof, sittande i farkosten, medan måsen sväfvar öfver deras hufvuden.

»PRINSESSAN». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:R.

HAN STOD VILLRÅDIG kvar en stund, men då han ej såg upp, strök hon honom mildt öfver det nedböjda hufvudet.

»Stackars Gustaf! Förlåt mig, Gustaf!» sade hon vekt.

Så gick hon. Han hörde apoteksklockan pingla, när hon stängde dörren, hörde henne gå utför trappan och sanden på byvägen knarra under hennes fötter, då hon aflägsnade sig. — Då sprang han upp för att kasta en sista blick efter henne.

Där gick hon — smärt och rank, vacker och stolt! Det smärtfyllda draget låg ännu som en skugga kvar öfver ansiktet, men kring läpparna lekte redan ett obestämdt, drömmande leende, och de mörka ögonen blickade glänsande och fjärrskådande ut i rymden — bort mot det kommande, mot framtiden, den hägrande, tjusande, lockande framtiden, där allt skall falla ungdomen och skönheten till. — Allt kan man gå igenom! — Lifvet måste lefvas, dagens långa timmar framsläpas, äfven när all glädje försvunnit och solen gått i moln. — Gustaf Brygge blef hvarken sjuk eller hemföll åt någon sorts våldsam melankoli; — han blef bara litet blekare och tystare än förr, drog sig, så ofta han kunde, från traktens ungdomsnöjen och gaf gärna bort sin utedag åt kamraten, när helst denne begärde det. Helst hade han nog flyttat bort från alltsammans till någon annan trakt, där aldrig någon Ellen funnits till och som därför ej hade något att förlora, men han visste, att detta skulle smärtat hans föräldrar, i synnerhet modern, som gärna ville ha ende sonen i sin närhet. Och som det ej hörde till Gustaf Brygges lefnadsprinciper att tillfoga andra smärta för att själf bespara sig ett lidande, så stannade han tåligt kvar.

Han var mycket omtyckt af apoteksinnehafvaren, som så småningom öfverlät åt honom nästan allt arbetet. Han blef därigenom mycket upptagen och, likt alla personer med lugnt, men känsligt lynne, fann han en viss tröst och förströelse i arbetets dagliga, trägna, ständigt återkommande enahanda.

Han behöll sin plats i nära tio år, hvilka förflöto lugnt och enformigt för honom själf men med stora förändringar inom familjen. — Gamle majoren dog och båda hans systrar gifte sig — den ena med en ingeniör, den andra med en militär, som inlöste Bergshamra och bosatte sig där.

Af systrarna och svågrarne, som voro med ute i världen, fick han ibland sparsamma underrättelser om Ellen. — Hon hade blifvit gift med en löjtnant Malm, en vacker, lättsinnig bonvivant, som till öfriga tanklösheter fogat äfven den att, öfverhopad med skulder som han var, gifta sig med en fattig flicka. — Det gick också, som man kunnat vänta. — Svågern-kaptenen, som var vid samma regemente som Malm, slog handen i bordet, när han berättade därom och tog himmelens och afgrundens alla makter till vittne på, att större kräk än Svante Malm fanns inte. — Satt dagarne i ända på värdshusen och söp med hvem som helst och skydde intet sällskap, hvarken manligt eller — kvinnligt! Och under tiden sutto hustrun och barnen hemma och nära på ledo brist. Malm brydde sig ej alls om sin familj, och vore ej hon — hustrun — så duktig, så hade de väl knappt haft att äta en gång, men hon tog emot arbete och slafvade från morgon till kväll för att få det att gå ihop.

»Och vet du, Gustaf, hon är alls inte så vacker som förr i världen! — Jag minns, då jag dansade med henne en gång på Bergshamra, då tyckte jag, ni hittat på ett så bra namn åt henne — prinsessan — för just så såg hon ut, och så kände man sig till mods, när man talade med henne — hon var det vackraste jag sett! — Nå, nu är hon mager och blek, ful och utsläpad, går klädd som en piga och är aldrig tillsammans med någon. Malm håller sig ju uppe än till det yttre, men i hemmet lär han vara en riktig —!

Hvarför säger du ingenting, Gustaf? Du kände henne ju, du med! — Du tycker väl jag 'vräker' ur mig litet för mycket, kan jag tro, och det har du rätt i — men jag blir så rasande, när jag tänker på den vackra, snälla flickan och hur hon har det nu — fast det är ju hennes eget fel! — Kvinnor ä' galna allihop — att gå och ta en så'n sudder som Svante Malm, bara för att han hade ett grant utseende och kunde prata strunt med fruntimmer. — Fy tusan!»

Och den hederlige kaptenen lättade sitt hjärta genom ännu ett par kraftuttryck och gick sedan ut på gärdena och såg på folket och glömde totalt bort både den slarfvige kamraten och Ellens betryckta utseende; — men Gustaf Brygge gick hem till apoteket, stängde in sig på sitt rum och lät skicka upp bud, att han ej ville ha någon kvällsmat.

»Mager och blek och utsläpad — knappt med det nödvändigaste» — och själf lefde han i öfverflöd, hade bra inkomster och farsarfvet orördt.

(Forts.)

HYLIN'S
Lanolin-Glycerin-Tvål
i stänger.
Mild och välgörande för huden.
Hylin & C:os F. A. B.
Stockholm.

DRAMATISKA TEATERN gaf i måndags ett nytt program, upptagande dels ett finskt-svenskt original, dels ett franskt lustspel på vers. Det förra var »En ödemarkssaga», skådespel i tre tämligen korta akter af Adolf Paul. Några synnerligen framstående egenskaper äger ej detta stycke, därtill sammanblandar det för mycket handgriplig verklighet och deklamerande patos. Innehållet är dystert. Det handlar om tvänne bröders — finska bönder — strid om en kvinna, hvilken gifter sig med den ene af dem. Det korta äktenskapet ödelägges emellertid genom den försmådde broderns hatfulla hämnd. Författaren vill ock i sitt symboliserande framhålla den vedergällningens lag, att »lif kräfver lif». Utförandet var rätt tillfredsställande. Rollerna innehades af hr och fru Hansson samt hrr Skånberg och Hultman, hvilken senare nu i en deklamerande finngubbes skepelse gjorde sin entré å denna scen. Carl Grabows dekoration, föreställande ett finskt insjölandskap, var synnerligen stämningsfull.

Lustspelet »Fortunati hatt» af Théophile Gautier var en rätt rolig bagatell, men tjänade här endast till att visa, huru alexandrinsk vers icke skall talas. Publiken var långt ifrån fulltalig, men bifallet ganska lifligt.

SÖDRA TEATERN. Carl Millöckers sedan gammalt bekanta operett »Gasparone» upplefver f. n. en ganska gynnsam repris å denna scen. I Soras roll glänser fröken *Grünberg* både vokalt och dramatiskt, och näst henne hr *Ander*, hvilken är en mycket illusorisk sicilianare och sjunger med verklig bravur, ehuru föredragets renhet ofta lämnar åtskilligt öfrigt att önska.

Hvad fröken *Frisch* beträffar, är hon vacker att åse, och sjunger delvis mycket bra, men är för öfrigt stel som en marionett. Ej en skiftning i det fagra anletet tyder på, att hon står i korrespondens med sin roll, som visserligen hör till de föga tacksamma, men af hvilken en skådespelerska med en smula *savoir faire* dock borde kunna göra något. Hr *Ringvalls* podesta går i den bredt komiska genren; det oaktadt har det inte blifvit någon bit öfver åt hans sprätthök till son, om hvars glada vivöregenskaper hr *Wesslau* med mycken framgång håller publiken i okunnighet. I hr *Allum* har teatern fått en förträfflig tenor, som, när han hunnit förvärfva sig större scenvana, helt visst skall bli ett godt stöd för operetten och den komiska operan.

KONSERTER. Instundande tisdag anordnar kapellmästaren A. Hallén en konsert, vid hvilken hans egna kompositioner utföras, och påföljande torsdag den 10 dennes gifver fru Oselio-Björnson konsert med biträde af sin man Björn Björnson samt komponisten J. B. Lunde.

Köp svart Siden!

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från **90** öre till **13** kronor pr meter.

Specialitet: **Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoaletter,** äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige **direkt till privata** och sända de utvalda sidentygerna **tullfritt** och **franko** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern (Schweiz.)
Siden-Export.

En Tvål

som trots all konkurrens på grund af sin goda kvalitet oupphörligt vinner ökad spridning är

Henrik Gahns Äkta Aseptin-tvål.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 6—12 OKT. 1901.

Söndag: Götisk soppa; kokt gös med holländsk sås; stekt kyckling med sallader; helkokta äpplen med grädde och plättbakelser.

Måndag: Ugnstekt bogblad med potatis; nyponsoppa med grädde och skorpor.

Tisdag: Hotch-potchsoppa; äppelkaka med grädde.

Onsdag: Hachikotletter med stufvade morötter; saftsoppa med skorpor.

Torsdag: Ärter och fläsk; tunna pannkakor med sylt.

Fredag: Kåldolmar; vinsoppa.

Lördag: Favoritsoppa; stufvade abborrar med potatis.

RECEPT:

Helkokta äpplen (f. 6 pers.). 12 äpplen, 1 och 1 half kkp. socker, 3 kkpr. vatten

Beredning: Äpplena skalas, blomfnaset borttages, stjälkarna skrapas och aftagas till hälften. Af sockret och vattnet kokas en klar lag, äpplena nedläggas och få koka, tills de äro klara och lösa. De uppläggas därefter på geléskål, lagen hopkokas och hälles öfver äpplena. Serveras hälst kalla med vispad grädde.

Plättbakelser (f. 6 pers.) 1 och 1 half dcl. smält smör, 100 gr. socker, 2 ägg, 80 gr. hv.-mjöl, mandel och socker att strö öfver kakorna.

Beredning: Smöret smältes och röres hvitt. Ägg och socker röras väl tillsammans, hvarefter smöret tillsättes. Sist nedröres det siktade hvetemjölet. En plättpanna insättes i ugnen att blifva varm och penslas sedan med smält smör. 1 half msk. af smeten lägges i hvarje rum. Hackad mandel och socker strös ofvanpå, och plättpannan insättes i ugn. När kakorna äro gräddade, uttagas de och böjas öfver käpp.

Ugnstekt bogblad (f. 6 pers.). 2 kg. kalfbog, 1 half msk. salt, 1 half tsk. hvitpeppar, 8 medelstora äpplen, 2 msk. smör, 3 fjärdedels lit. kokande vatten eller buljong.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, hugges i två delar samt ingnides med salt och hvitpeppar. Äpplena torkas väl, befrias från blomfnaset och läggas mellan bogbladen. som sammanbindas med den köttiga sidan utåt. Steken lägges i en smörbestruken långpanna och insättes i ugn att brynas, hvarefter den spädes med kokande vatten eller buljong. Till stekningen åtgår omkring 2 tim., hvarunder köttet öfveröses hvar tionde minut. Köttskyn silas, skummas och serveras i särskild såsskål (kan om man så vill afredas som vanliga steksåser).

Göteborgs Kex,

Italian Biscuits, * * * Polo Wafers

m. fl.

anbefalles.

Äppelkaka (f. 6 pers.). 1 tjugufemöres kryddbröd (ej för färskt), 2 lit. äpplen, 2 kkpr. socker, 2 hg smör, 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Brödet rifves samt fräses i 2 tredjedelar af smöret. Äpplena skalas, skäras i bitar och kokas tillsammans med sockret och litet vatten till mos. En form eller gjutpanna smörjes med smör och beströs med de stötta skorporna, och i denna lägges hvarftals af det frästa brödet och äppelmoset. Första och sista hvarfvet skall vara bröd. Det sista hvarfvet belägges dessutom med resten af smöret, fördeladt i små flockar. Kakan insättes i medelmåttig ugnsvärme att gräddas omkring 1 half tim. Uppstjälpes och öfverströs med socker samt serveras med grädde eller vaniljsås.

Kåldolmar (f. 6 pers.). 1 litet kålhufvud, 2 hg. benfritt oxkött, 1 hg. benfritt kalfkött, 1 hg. späckfläsk, 1 ägg, 1 kkp. mjölk, 1 liten kkp. risgryn kokta uti 3 kkpr. mjölk, hvitpeppar, salt, 2 msk. smör, 1 half lit. buljong, 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Kålhufvudets yttre blad borttagas; de öfriga lossas försiktigt från stocken, så att de bibehållas hela, läggas därpå i kokande vatten att förvälla några minuter. De uppläggas på duk att afrinna. Risgrynen sköljas i kallt vatten, skållas därefter i kokande vatten, då mjölken tillsättes, och grynen få koka mjuka, hvarefter de hällas upp att kallna. Köttet och fläsket behandlas såsom vid beredning af köttfärs. Ägget, kryddorna och de afsvalnade grynen iblandas. På kålbladen bortskäres den tjockaste delen af hufvudnerven. En msk. färs lägges på hvarje kålblad, som därefter hoprullas och omknytes med fint segelgarn. Dolmarne brynas i smöret, spädas med buljongen och få sakta steka med slutet lock minst 1 tim., hvarunder de då och då böra omskakas. De upptagas, garnet aftages, såsen skummas, tillsättes med grädden och får under vispning ett uppkok. Kåldolmarne uppläggas på karott, och såsen slås öfver dem.

Vinsoppa (f. 6 pers.). 1 och 1 half lit. vatten, 1 citron, 150 gr. socker.

Beredning: Vattnet kokas 1 fjärdedels tim. tillsammans med det tunt skurna citronskalet, den väl utpressade citronsaften och sockret, hvarefter citronskalet frånsilas, och soppan slås tillbaka i grytan. Då den åter kokat upp, afredes den med potatismjölet, utrördt i vinet. Strax innan soppan serveras, uppvispas äggulorna jämte 2 matskedar af sockret i soppskålen. Soppan tillslås litet i sänder under flitig vispning samt serveras fradgande med biscuits.

Prenumerera på Iduns Modetidning

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM

Specialaffär för Damartiklar

STOCKHOLM.

FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.

KONTOR OCH LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

S—D N—DT. Om orsaken som det af edra uppgifter tyckes framgå, är blodbrist, hvilket för öfrigt är det vanligaste, så är naturligtvis intet annat att göra än att söka på allt sätt förbättra densamma. Jämför i öfrigt svaret till Bertha L—s 2) i n:r 7.

FÖRHOPPNINGSFULL OVISS. 1) Om ni eljes är frisk, så är det nog sannolikt så förhållandet. 2) Jo, naturligtvis kan det säkert afgöras genom undersökning.

BEKYMRAD 26-ÅRING. 1) Vänd er skriftligen (eller ännu hellre personligen) till specialist. Jämför svaret till Svea i n:r 8. 2) Sannolikt symptom af blodbrist.

HERMINIA. Det är naturligtvis omöjligt att besvara dessa frågor, emedan följderna och utgången icke bero på tiden för missbruket, utan fastmer på, i hvilken grad och på hvad sätt inre organ (hjärta, lefver, njurar o. s. v.) tagit skada däraf. I alla händelser är det naturligtvis hög tid att sluta därmed.

H. Anses af de fleste som ett fullkomligt värdelöst medel. Om det på längden kan ha skadlig inverkan, känna vi ej.

MATTIS. Sannolikt ej mycket att göra. Begagna emellertid flere gånger

FAMILJEMEDDELANDE.

FÖDD:

En **dotter**.

Christianstad den 22 sept. 1901.

Anna och **Hilding Espersson.**

För

Sjuka och Svaga.

Sicco Haemoglobin sicc „Schneider"

Siccokapslar utgöras af torr Hæmoglobin. Af Prof. Grefve Carl Th. Mörner förordad såsom förstklassig vara och endast en sjättedel så dyr som Capsuloids.

Rikligt blodbildande.

Ordineras af läkare. En ask à 3 Kronor innehåller mera Hæmoglobin än 7 askar Capsuloids, som kosta Kr. 17: 50.

Finnas på apoteken.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgifvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos

HÖGSTEDT & C:o,

Stockholm, *32 Regeringsgatan.*

Massageinstitut

finnes att öfvertaga i större stad utrikes. Upparbetad clientile sedan 12 år samt fullständig uppsättning. Kontant likvid fordras. Svar till »Tillfällighet», p. r. Göteborg.

Elever mottagas fortfarande i Örebro Väfskola.

NINA von ENGESTRÖM.

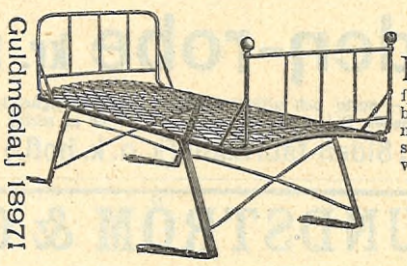

3,000 st. realiseras!

REX är den för sitt pris bästa järnsäng som finnes. Lätt och stark med ram af 25 mm. stålrör och med botten af fjädrande ståltrådsflätning och spiraler. Storlek 190×75 cm. Erbjuder bekväm bädd. Kräfver ringa sängkläder. Hopfällbar. Synnerligen lämplig för sommarställen, gästrum, hoteller, badorter, som domestiksäng etc. — Sändes fraktfritt till hvarje direkt järnvägs- eller ångbåtsstation i Sverige mot förut insänd likvid.

Priset för Rex 1 (som illustr.) . . . . . Kr. 16.50.
» » Rex 2 (utan messingsornament och med lägre gaflar, eljest lika). . . . . » 13.—.

Återtages, om ej till beklädenhet.

Stockholms Järnmöbelfabrik, Stockholm.

Guldmedalj i Gefle 1901

för

utmärkt grafisk konst

(illustrationstryck, litografi och kemigrafiska reproduktioner)

tillerkändes

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI

Skönhetstäflan i Söndags-Nisse

100 kronor i pris.

En hvar kan utan särskild kostnad deltaga.

Alla underrättelser i veckans nummer.

Utställning af

Modärnt Norskt Tapetväfveri,

Eugenie Faye-Hansen, Ingeborg Arbo

i

Theodor Blanchs Konst-salon

16 Hamngatan vid Kungsträdgården.

Hvardagar 10—5; Söndagar 1—4.

Inträdesafgift 25 öre.

Utställningen varar endast en kortare tid.

Obs.! Konstutställningen pågår samtidigt i inre salongen.

En älskvärd bok!

Från *Nilsson & Berglings förlag*, Stockholm, har i dagarne utkommit:

Frändskapens Lag

och andra noveller och dikter

af JOHAN NORDLING.

Med konstnärligt omslag i färger af

Arthur Sjögren.

— Pris kr. 3. —

Prof. Oscar Levertin yttrar i Svenska Dagbladet bland annat om denna bok:

»Mjuk hand och älskvärd, naturlig uppfattning, rikedom på känsla och sympati utmärka — — — dessa små kvinnoskildringar.» —

Och om dikterna:

»Några tillfällighetsdikter klinga synnerligen friskt och älskvärdt, med mycket af ögonblickets skimrande och flyktiga strålbrytning.»

Det bästa beviset, att Visitkort, Stämplar, Sigill, Korta varor m. m. köpas fördelaktigast hos **John Fröberg, Finspong.** äro de tusentals order, som ständigt ingå.
Illustr. prislcurant gratis, ej franko.

dagligen pudring med ett pulver af menthol 10 gram, rismjöl 20 gram och talk 100 gram.

PLTREA. Ni torde utan olägenhet kunna använda den så ofta, om ni blott tar lavemangen så små som möjligt, så att de ej (alltid) framkalla afföring.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 616. Vill någon af Iduns läsarinnor gifva anvisning å goda läroböcker i latinska, grekiska och italienska språken.

Energisk.

N:r 617. Äro de omannonserade elektriska bältena nyttiga att bära, hvilket somliga personer påstå? Skada kunna de väl ej?

Lisat.

N:r 618. Skulle någon vilja gifva mig fullständig beskrifning på en lappdräkt och hur en sådan bör förfärdigas? Knäppes den framtill, och hurudant skärp användes? Hur fabriceras den s. k. bröstlappen?

Maria.

N:r 619. Finns någon bok med fullt tillförlitliga anvisningar om att utan trädgårdsmästares tillhjälp sköta en mindre trädgård?

Potatisblomman.

N:r 620. Skulle någon kunna ge mig upplysningar om, ifall det finnes något medel som äro stärkande för huden? Har hört talas om att kinin skulle vara ett sådant medel, men i hvad form bör det användas, t. ex. för att stärka ansiktshuden?

Iska.

N:r 621. Huru ser västmanländska nationaldräkten ut?

N. A.

N:r 622. Huru skall man på bästa sätt döda eller fördrifva kackerlackor? Jag har försökt alla möjliga medel, men icke lyckats!

Carolo.

N:r 623. Skulle någon husmor på landet vilja gifva anvisning på någon bok om getskötsel samt upplysa om hvilken förtjänst en fattig familj kan erhålla af några getter?

Människovän.

N:r 624. Vill någon hönsuppfödare säga mig, om ej slånbär skulle kunna användas till föda och vara nyttiga för höns, samt huru de då böra beredas.

Slånbär.

N:r 625. Kan någon säga mig, om det i någon af Stockholms flickskolor lämnas friplatser eller platser med lägre terminsafgifter? Om så är, hvart skall man då vända sig för vidare upplysningar?

En släkting.

N:r 626. Huru stora kunskaper fordras för att blifva antagen till barnmorskeelev? Hvar sker anmälan? Hur lång är kursen, och hvad kostar den? 25 års ålder lämplig?

Arbetsam flicka.

N:r 627. Kan någon säga mig något medel mot kalla och fuktiga händer?

A. H.

N:r 628. Hvad skall man göra för att snygga upp s. k. äkta buffelskinn? Skinnet sitter på vackra matsalsstolar af ek; fläckar (möjligtvis någon syra) och rispor å skinnet. Har försökts med ett slags fernissa, men risporna blefvo svarta, och skinnet har brun färg.

H—r.

N:r 629. Hvad skall en fattig flicka, som till följd af långvarig blåskatarr ej får gå mycket och nu innehar en plats, där detta är nödvändigt, lära sig för ett yrke, så att hon sedan kan försörja sig?

Enda utvägen.

N:r 630. Hur skall man bäst befria i varmt vatten upplöst gummi arabicum från smuts och damm och få en fullt klar lösning?

H.

N:r 631. Kan stamning botas? Hvart skall man i så fall vända sig?

Wendla.

Starkaste · TANGENS · Elegantaste mönster
NYHETER
Fyrträdiga Gardiner
Guldmedalj: MALMÖ 1896 · STOCKHOLM 1897 · BERGEN 1898
SVENSKT FABRIKAT

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas liftigt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla Åt de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllestgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvartdera bestående af 25 kronor. Förden skall bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 492. Vänd er till läkare, hvarför ej till »Iduns» läkare, då tillfälle lämnas att kostnadsfritt erhålla råd?

Olga.

— Patienternas föda bör i allmänhet vara tunn och lagom full af närande safter. Njutandet af vin och starka drycker måste inskränkas eller uteslutas fullständigt, om anfallen äro svåra och ofta återkommande. Frukters och grönsakers njutande i ymnigt mått samt förtärandet af mjölkrätter och fisk är att förorda.

Welleda.

N:r 493. För att vinna inträde vid Sofiahemmet erfordras att vara af evangelisk trosbekännelse, äga allvarlig håg för sjuksköterskekallet, hafva åtnjutit nöjaktig skolundervisning samt att ha fyllt 21 år (undantag härifrån kunna stundom göras). För att bli antagen som sjuksköterska fordras att å Sofiahemmet ha genomgått (såsom profelev) en prófvotid af 1 a 2 månader och därefter ha blifvit godkänd samt att såsom elev ha tjänstgjort å hemmet och andra sjukvårdsinrättningar under 1 och ett halft år. Profelev erlägger en afgift af 50 kr. pr månad, vid inträdet såsom elev 200 kr. samt förbinder sig då till att kvarstå i hemmets tjänst under 2 år. Då hon därefter blir antagen som sköterska, erhåller hon i lön 250 kr. årligen under de 2 första åren, därefter 300 kr., fri bostad, kost, läkarevård, tvätt och sjuksköterskedräkt. Ansökan om inträde, ställd till föreståndarinnan, kan när som helst under årets lopp ingifvas, och bör åtföljas af präst- och läkarebetyg. Föreståndarinnan tillhandahåller på begäran prospekt och lämnar erforderliga upplysningar.

Olga.

N:r 494. »Västgötamor» tillrådes göra försök med d:r F. Lendgiels björkbalsam. Balsamen säljes i krus med åtföljande bruksanvisning hos Ivar L. Beman i Stockholm (53 Drottninggatan).

Welleda.

— Tekniska Generaldepotens »Fräkenpomada» säges borttaga såväl fräknar som andra bruna fläckar. Ett fullt oskadligt medel är ättika, som blandats med rättiksaft. 2 a 3 rättikor sönderskäras fint — skalas ej, endast torkas — och läggas på en helbutelj, som därefter fylles med stark vinättika; flaskan korkas och ställes i mörkt rum eller nedgräfves i jorden. Efter 8 dagar användes af rättikättikan hvarje afton till inunidning af fläckarne.

Olga.

— I en glasburk läggas i bitar skuren pepparrot, stark ättika slås öfver, och den väl öfvertäckta blandningen får stå i kylig, mörk plats 14 dagar. Om kvällarna strax innan man går till sängs, tvättas fläckarna med denna vätska, hvilken snart återger huden dess hvithet.

Karla Rönne.

N:r 496. »Blankheten» försvinner genom att gnida med en lapp, doppad i kallt te.

Karla Rönne.

— Verkligt goda cheviottyger och kamgarnstyger bruka ej bli blanka. Mohair och alpacka äro ju glansiga som nya och förändra ej denna glans, om man väljer god vara. Tibet kan med fördel tvättas i qvillajabark och halftorrt strykas på afvigsidan.

Olga.

N:r 497. Önskar ni plats som lärarinna eller hushållshjälp, vore det helt visst bättre annonsera eller svara på annons i Idun. Mången flicka har på så sätt fått präktig plats.

Karla Rönne.

N:r 498. Om ni tillskrifver skolans rektor, hr W. Adler, erhåller ni nödiga upplysningar och prospekt. Se för öfrigt svaret n:r 125 i Idun n:r 22.

Welleda.

N:r 499. Gnid de ställen af ansiktet, där maskarna finnas, hårdt med en i brännvin doppad grof handduk, gnid ända tills huden blir röd. Upprepas ett par gånger dagligen under en veckas tid.

Karla Rönne.

— Genom behandling med ånga och massage kan åkomman lättast häfvas. Man kan förekomma denna åkomma ge-

No 4711
Familje-Tvål
billig — varaktig.
Försäljes i ½-kilo-paket à kr. 1: 25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc Smärtförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10—3; Helgdagar 10—11. Allm. Tel. 4873

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard 10—2 5—6. Helgd 0—12.
Allm Telefon 5848.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm tel. 1307.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och ½5—½6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

MIN nästa (elfartiga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt Ständig adress Saltsjöbaden. **D:r Emil Kleen.**

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2—4. Engelbrektsg. 5.

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik
motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor **O. Wide,** Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flätor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med **'Hår'** Herr och Fru E. MALMBERG 58 Klarabergsgat. 58.

Hofjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
• STOCKHOLM •

I 100,000 ex. dagligen
tryckes och sprides öfver hela Sverige
Stockholms-Tidningen
som dock för oktober—december kostar blott postanstalt. genast. Ni får vaken. intressant tidning hvarje dag, med nyheter från hela världen, bilder för dagen och *två* **spännande följetonger (16 boksidor)** hvarje dag.
Kr. 1,20
på närmaste Prenumerera en omväxlande,

Nya bruksanvisningar
grundade på noggranna iakttagelser beträffande användningen af fil. doktor P. Håkanssons fabrikat Salubrin, utdelas och tillhandahållas af fabrikatets försäljare
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speceri- och färgaffärer. Partilager hos **Geijer & C:o, Stockholm.**

LINNE.
Handväfda linneväfnader och duktyger sändas direkt från tillverkaren mot efterkraf. Begär profver och prisuppgift.
Linneväfveriet Borås.

Bal-siden-robe kr. 9: 60
till högre pris — 14 meter! — porto- och tullfritt tillsänd! Profver omgående, likaså af svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till kr. 16: 60 pr meter.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes
Anthracit
Carré-Briketter.
Varumärke. Varumärke.
Kontor:
Rikst 4 27 — **22 Skeppsbron 22** — A. Tel. 22 88
Rikst 22 20 — **5 Strandvägen 5** — A. Tel. 60 19
Rikst 20 12 — **1 Parmmätaregatan 1** — A. Tel. 61 98

Guldmedalj
för goda
Orglar, Flyglar, Pianinon,
har vid Gefle Industriutställning tillerkänts **Östlind & Almquist, Arvika,** hvilka förut erhållit högsta erkännande af tusentals köpare och mera framstående musici samt tilldelats 20 första pris, in- och utrikes, för orglar. Fabriken är i sitt slag den största i Norden. Bekväma betalningsvilkor. Mångårig garanti.
Lager och Filialexpeditioner:
Stockholm, Vasagatan 50, **Göteborg,** Vestra Hamngatan 18, **Malmö,** Balzargatan 10.

Rättvik.
Ombyte af vistelseort, frisk luft är Hälsa, Kraft o. Energie.
Kupongböcker, hvari allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (firma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i **Rättvik, Storvik** och **Bollnäs** finnas att tillgå i **Resebyrån. Operahuset** härstädes

MÖBLER. Solida, billiga, stilfulla. Illustrerad katalog mot enkelt porto. I ek, valnöt och furu, från de enklaste till de mest eleganta. Stor tillverkning af **Divaner fr. 42 kr., Chäslonger fr. 22 kr., Resärmadrasser fr. 15 kr., Chäslongsängar fr. 20 kr. Järnsängar** och **Sängkläder** i stort urval fraktfr. å alla platser i Sverige.
C. R. Danielssons verkstäder
Rikst. 4439. **Liljeholmen.** Allm. t. Liljeh 49.

Sjukvård i hemmet.
(Se Idun n:r 45 och 51 1900.)
De för hemmen afsedda kurserna i praktisk sjukskötsel börja åter i oktober. Anmälningar mottagas från den 2 okt. hvarje helgfri dag kl 1—2, Drottninggatan 89, 1 tr. **Sally Peterson,** Sjuksköterska.

Den berömda huskuren
mot s. k. Skärfvan och början till Engelska sjukan hos barn, ett under åratal beprófvadt och tillförlitligt botemedel, finnes hos Fru C. Qvarfott, Karlskrona, och Fru L. Hultenberg, Borgholm. Kr 1,50 pr sats, äfven i frimärken. Beskrifning följer.

Rörstrands fabriks
försäljningsmagasin och bosättningsaffär,
33 Drottninggatan 33.
Riks 5634. Allm. 6927.
Högsta rabatt vid köp af **serviser, glas, porslin, nysilfver, nickel, koppar** och **köksuppsättningar.**

Gratis och franco
erhålles ny rikt illustrerad priskurant för 1901 från
C. J. JOHANSSONS
Musik-Instrumenthandel,
22 Osterlånggatan **22.**
STOCKHOLM.

Guldsmedsbutiken
Kungsgatan 30
Alltid billigast.

Örebro
Ett-öres Rån
rekommenderas

nom att ständigt hålla porerna öppna. Ansiktet tvättas på aftonen med ljumt vatten och tvål (hälst tjärtvål med lanolin) samt på morgonen med endast kylslaget vatten.

Welleda.

— Lämplig diet torde iakttagas, åtminstone bör man undvika alla starkt kryddade rätter, kaffe, vin, öl o. s. v. Daglig motion i friska luften och bad göra god nytta. Ni kan tillika vända er till läkare (t. ex. d:r Afzelius, Lilla Vattug. 24, Sthlm) för erhållande af något medel till tvättning af de angripna ställena.

Olga.

N:r 500. Universitetet i Cambridge torde vara det lämpligaste.

Welleda.

— The Ladies College at Chettenham. Skrif till Miss Beale, Principal Ladies' College, Chettenham, Gloucester, England. För inackordering torde ni ej behöfva betala mera än 1.5.0 pund i veckan. Önskas vidare upplysningar, lämnas sådana gärna af Mrs B. H Larson, 11 Cranhurst Road, Willesden Green. N. W.

— Om ni vänder er till Fredrika-Bremer-Förbundet, får ni alldeles säkert fullt tillfredsställande upplysningar och de bästa råd.

Olga.

N:r 501. Med fördel användes näsdusch af karbollösning (2 delar på 100 delar vatten) 3 a 4 gånger dagligen; omedelbart efter duschen indrages en nypa kalomepulver och pulveriserad alun (3 delar pulver och 2 delar alun sammanblandade)

Welleda.

— I ett glas fylldt med kokhett vatten slås en knifsudd pulvriserad kamfert och omröres, hvarefter kamfertångorna inandas under 5—10 minuter. Medlet användes med några timmars mellantid 3—4 gånger.

Karla Rönne.

— Ja, professor Cederschiöld i Sthlm, allmänt erkänd såsom skicklig specialist, botar er fullkomligt. Vänd er till honom med det första.

Olga.

N:r 503. I bokhandeln finner ni jul- och nyårskort o. d., med dylika motiv. Biografi öfver Otto Lindblad finnes dels i »Europas konstnärer», dels i det af Gernandt utgifna »Svenskt konversationslexikon».

Olga.

— Följande billiga planschverk kunna måhända lämpa sig. »Folkdräkter från Sveriges olika provinser», 10 kolorerade planscher i kvartformat. »Svenska folket, sådant det ännu lefver vid elfvar, på berg och i dalar», 17 tavlor af J. W. Wallander, utförda i lithografiskt färgtryck. Albert Bonniers förlag.

Welleda.

N:r 504. Ni tager antagligen ej tillräckligt af modellervaxet, eljes brukar det ej vara svårt, ehuru rätt arbetssamt.

Olga.

— Om ni icke är rätt förtrogen med arbetet i fråga, bör ni skaffa er d:r von Folkes berömda handbok »Konststilar och konstslöjd», i hvilken den grundlige författaren gifver i populär form en fullständig handledning i konstslöjdens alla grenar.

Welleda.

N:r 505. Föremål af hvit marmor och alabaster tvättas rena i kallt vatten, tillsatt med citronsyra.

Olga.

— Bysten tvättas med såpvatten och sköljes därefter med rent vatten; förekomma flottfläckar, gnidas de lätt med en yllelapp, doppad i terpentinolja. Ett annat medel med kraftigare verkan är följande: Man öfverstryker föremålet hastigt, men noggrant med en i en blandning af 1 del svafvelsyra och 12 delar vatten doppad yllelapp, omedelbart därefter sker tvättning med rent vatten. Glansen återställes efter rengöringen medels tvättning med en blandning af såpvatten och slammad kalk.

Welleda.

N:r 506. Matilda Langlet, som väl får anses som en auktoritet på detta område, säger i sin »Husmoder» att gurkor böra skalas från spetsen och nedåt stjälken, eljes bli de lätt beska af saften ur skalet. »Husfrun», som påstår att gurkan bör skalas från ändan där stjälken sitter och till toppen d. v. s. spetsen, har således alldeles galen uppfattning i denna gurkhistoria.

Karla Rönne.

— Det är alldeles likgiltigt från hvilken ända man skär gurkor; att smaken är den samma i hvarje fall, kan ju hvar och en lätt öfvertyga sig om.

Welleda.

— Husfader och husmoder torde, därest deras tillgångar det tillåter, köpa sig hvar sin gurka och pröfva hvar sin metod vid uppskärningen af dem. Skulle efter gurkornas afsmakning ännu någon meningsskiljaktighet uppstå, kan ju försöket upprepas, till dess en kompromiss har utsikter att bli åvägabragt.

Petrus Jona.

N:r 507. Bædeckers resehandbok rekommenderas. Bäst är att medtaga hela reskassan.

Welleda.

— Genom främlingsbyrån, någon resebyrå i Sthlm, eller också genom Fredrika Bremerförbundet torde ni lätt få önskade upplysningar, äfvensä anvisning på en lämplig resehandbok. Ni behöfver visst icke taga med er hela er reskassa, utan kan i någon bank deponera större delen däraf och ställa så, att ni får lyfta vissa belopp i bank i några af de städer ni ämnar besöka.

Olga.

N:r 508. Tag till varp tvinnadt bomullsgarn n:r 10, tre i solf, sex i rör. Sked 50 rör på 7½ cm. Solfva öfver 4 skaft sålunda 12, 123, 12, 123, 12 12. 34, 34, 234, 34, 234, 34, 12, 123, 12, 123, 12, 1234, 34, 234. Samma knytning och trampning som munkabälte. Tag inslaget svart. Mattorna blifva rutiga.

Moster Emma.

N:r 509. Att dagligen, morgon och afton, tvätta armarna och armhålorna med kallt vatten brukar vara ett ganska verksamt medel. Vattnet kan tillsättas med några droppar benzoetinktur.

Welleda.

— Försök med salicylsyretalg: Beredes genom att noga blanda 2 gr. salicylsyra med 98 gr. bästa fårtalg.

Karla Rönne.

— Ni bör flere gånger om dagen tvätta armhålorna i vatten, tillsatt med några droppar myrrhatinktur.

Olga.

N:r 510. Ni kan göra försök med fläckvattnet »Lethreb», hvilket säljes å apoteken samt i färg- och parfymbodar. Bruksanvisning följer hvarje flaska.

Welleda.

N:r 511. Torde försvinna, när tyget ångas och pressas.

Olga.

— De blanka ränderna fuktas lindrigt med ammoniakvatten (lika delar vatten och ammoniak); därefter sker borstning med en vanlig klädesborste.

Welleda.

N:r 513. Gärna ville jag villfara denna begäran och meddela, hvad jag känner angående den nämnda dietkuren, men det torde vara till föga eller intet gagn, dels emedan kuren ej lämpar sig för alla personer, dels emedan mycket är att iakttaga vid den samma och läkares eller annan erfaren persons biträde och råd följaktligen äro önskvärda. Var emellertid vid godt mod: de grå håren försvinna ofta utan åtgörande, hvilket i synnerhet kan vara händelsen, då håret gråna fläckvis. Framför allt är af vikt att hålla magen i bästa skick samt att söka undvika häftiga sinnesrörelser.

Welleda.

Albin Lenhardtssons
Stomatol.
Den bästa för
tändernas, munnens o. hudens vård.
H. Maj:t Konungens
Hofleverantör.

Specialité:
* * * Glas- och
Porslinsserviser.
Profver & prisuppgifter på begäran
Aktiebolaget
Brising & Fagerström,
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin
24 Regeringsgatan 24
STOCKHOLM.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

Mitt *första* kan vara än klumpig, än lätt
Än ståtlig och smidig, än sirlig och nätt.
Mitt *andra* åt tiggar'n helt visst du vill ge,
Och säga mitt *tredje* — med ett litet g.
Mitt *hela* skall skydda, så är ju dess kall,
I förstu' och trappa, men inte i stall.

CHRISTINE L.

LOGOGRYF.

Det finns i världen en sorts ordinarier —
Tillsatta af det Höga Majestät —
Men lämna de sin plats, då kan vikarier
Tillsättas — kassan kännas får vid det,
Ty man för pänningar ju allt kan få,
Och eljest platserna få tomma stå;
Man ofta nog består en ny besättning;
Hvad är nu namnet på en så'n inrättning?

Hur nämns en mö ib'and? Och hur hon kanske är.
Säg, hvad behöfver den, som kroppen klent uppbär?
En fågelart, ej när som hälst att smaka.

SAISON 1901—1902.
A.-B. GUSTAF HOLMBLOMS Kappaffär.
Alla modets fasoner representerade! Priserna förhållandevis de billigaste!
38 Vesterlånggatan 38.

KÖP KOCKUMS EMALJERADE KÄRL
VERLDSBERÖMDA! STARKA! PRISBILLIGA!

Fruarnas förtjusning
är det nyuppfunna strykjärnet »Dalli», den självfeldande patenterade stryk- och pressmaskinen. Dubbel värmekraft på hälften så lång tid. Ringa värmeomkostnader med »Dalliglödstoft» (2 öre pr timma) **Intet kolos, ingen rök, ingen lukt och intet ombyte af lod! Oafbrutet** att använda såväl inom- som **utomhus i flera timmar i sträck.** Pris Kr. 6.50 i alla välsorterade järnbodar och bosättningsmagasiner eller direkt hos
Famos Importaffär,
Stockholm, 22 Skeppsbron,
ingång St. Hoparegränd.
Tel, 140 24.
Agenter antagas för landsorten, Norge, Finland och Danmark.
Obs.! Tusentals i bruket. Obs.!
Ifall likv. medföljer rekv. sändes fraktfritt.

Dynamolmjölk
beredd af **Dynamol** är bästa näringsmedlet för barn redan från födelsen. Dynamol är det bästa mjölkpreparat som finnes i marknaden. Sedan barnen äro 9 månader gamla finnes intet bättre öfvergångsmedel för STEFANOS. **Dynamol** dem än **Stefanos** äro **svenska preparat** samt enligt läkareintyg och omsorgsfulla analyser bättre och billigare än de utländska i samma bransch. Förutom å apotek försäljas preparaten i Stockholm hos Hälsovännens affär, Uplandsg. 27.

Undervisning i Linnesömnad.
Undervisningen afser: att lära eleven tillklippa och sy kragar, manschetter, bröstveck, underkläder — äfven stärkskjortor — kamkoftor, blusar, förkläden, örngott och dylikt, **att** lära eleven själf sammansätta mönster samt **att** bibringa eleven kännedom om och förmåga att använda symaskinen med de till denna hörande hjälpapparaterna. Elev syr endast eget arbete.
Vid undervisningen lägges särskild vikt på att arbetena utföras **snabbt** och praktiskt; i metoden ingår därföre att träckling undvikes. Hvarje kurs omfattar 1 mån., 2 timmar dagligen. Pris 15 kr. (efter jul 20 kr.). Lektionstiden kl. 9—11, 11—1 samt 1—3.
Karin Egnér,
Styrmansgatan 21, 2 tr. Rikst. 3530.

Sjukgymnastik, Massage
samt behandling med **Vibrator** meddelas af undertecknad. Genomgått Liedbecks gymnastikinstitut. 4 års praktik.
ANNA EGNÉR,
Styrmansgatan 21. II. Rikst. 3530.

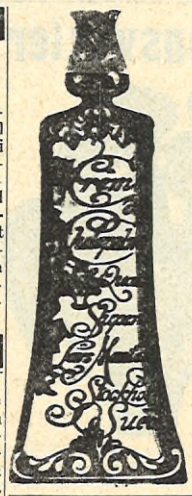

Crême de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld,
säljes i tuber à 30 och 75 öre
hos *Herrar Speceri-, Färg* och *Parfymhandlande*
m. fl. samt *å Apoteken.*

Första klass Privathotell
en och två trappor upp
8 Birger Jarlsgatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelefon 4401. — Allm. Telefon 12539.
Edla Carlsson.

I Doktorinnan Bergmans
Målarskola
emottagas elever i **Porslins-, Olje-** och **Akvarell-målning.**
Humlegårdsgat. 10, 3 tr.

Kristinehamns Praktiska Skola.
Sveriges största och mest mångsidiga, praktiska läroanstalt, börjar i höst sitt 24:de läsår och omfattar följande *Fackskolor:* **Allmänna Skolan, Bokhålleri-Institutet, Rit- och Byggnadsskolan, Förberedande Skolan** för inträde i tekniska läroverk och statens landtbruksinstitut, **Juridiska Seminariet** (det enda i Sverige), **Landtbruksskolan, Slöjdskolan** för kvinnor, **Hushållsskolan** och **Språkskolan. Stenografi.** Lärare synnerligen väl renommerade för undervisningsskicklighet. Den för hvarje afdelning **självständiga** undervisningen i för de samma utmärkande ämnen samt verklig valfrihet mellan de olika ämnena gifva vår skola företräde framför andra. Omkring **4,000** elever hafva hittills bevistat skolan. **Hufvudkurserna** börja 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Program och upplysningar mot dubbelt porto. Bref rörande skolan adresseras endast till *Praktiska skolan, Kristinehamn.* **Filial:** *Mora Praktiska Skola.* Rikstelefon.
Carl Pehrson.

Smedman den äldres
HANDELS-SKOLA
Stockholm. Storetorget 16. Allm. tel. 2177.
Nya elever mottagas alla tider på året. Anmälningstid 10—12 och 4—6.
Undervisning i alla å kontor förekommande ämnen och språk **Dugliga biträden** erhållas från skolan. **Revisioner** och **bokföringar** utföras.
Obs.! Å bref anhålles om fullständig adress. *Gabriel Smedman.*

Järnsängar och Sängkläder
realiseras.
Järnsängar med madrass säljas till 14,00 pr st.
D:o » resårer ..... 11,50 »
Barnsängar ..... 12,00 »
Resårmadrasser, som kost. 35,00 nu 23,00 »
Spånmadrasser » 8,00 » 5,40 »
Krollspintmadrasser » 15,00 » 11,00 »
Tagelmadrasser » 25,00 » 18,00 »
Barnmadrasser » 4,00 » 3,00 »
Enmansbolstrar » 12,00 » 8,65 »
Tvåmans » 16,00 » 11,50 »
Örngottskuddar » 2,00 » 1,40 »
Långkuddar » 4,00 » 2,40 »
Dessa sängkläder äro af prima bolstervar och ångrenad vallsull.
Några stycken extra fina profsängar bortslumpas till ofantligt billigt pris.
ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatoriegatan 6, Stockholm.

En stel persedel — hörer till de raka.
Två ting oss kan bereda slask och sörja.
Hvad är det, som behöfver bra med smörja?
Hvad som arbetare förtjäna få.
Hvad går på fyra fötter — ock på två?
Hvad tålamodet hårdt kan pröfva.
Hvad hvarje klockare nog lär behöfva.
Två väderstreck, men inte är det norden.
Och hvad de äga rikena på jorden.

»TITTA GRÅ».
82 år gammal och nästan blind.

INITIALFÖRÄNDRINGS-UPPGIFT.

Nerium,
Åska,
Taket,
Bård,
Oden,
Hamn,
Bäckar,
Öra,
Ravin,
Katten,
Ulla.

Begynnelsebokstäfverna i ofvanstående 11 ord utbytas mot andra sådana, så att nya ord därigenom uppstå. Äro dessa rätt funna, bilda deras begynnelsebokstäfver en högt uppsatt författarinnas pseudonym.

CARIN.

IFYLLNINGSARITMOGRYF

1	×	2	2	3	4
2	3	×	6	7	8
3	9	10	×	7	8
4	4	11	5	×	5
5	12	13	1	5	×
6	15	16	14	×	4
7	9	1	×	4	1
8	16	×	4	7	5
9	×	8	8	3	16
10	2	×	17	4	1
11	14	1	×	18	7
12	12	19	16	×	8
13	20	11	6	3	×
14	12	13	5	×	4
15	12	3	×	20	1
16	12	×	1	16	12
17	×	8	18	20	1
18	12	×	3	5	14
19	13	17	×	14	1
20	4	17	21	×	1
21	1	8	17	2	×
22	22	1	16	×	1
23	2	10	×	3	5

1) En, som klostrets murar dölja.
2) Gjord att sångens rytmer följa.
3) En förarglig parasit.
4) Droppar utur sorgens källa.
5) Hvad en knäsvag man kan fälla.
6) Hvad som vanns vid spelparti't.
7) På hvad med din fot du träder.
8) Djur, som med sitt skinn oss kläder.
9) På en viss sorts träd en frukt.
10) Namn på mången liten flicka.
11) Hvad vi kvinnor gärna dricka.
12) Får med hål och refvor bukt.
13) Bära på Atlanterfärden.
14) Har gjort mycket ondt i världen.
15) Hvad de trötta böra få.
16) Många djur det prydligt bära.
17) Ett, bland räkneord vi lära.
18) En, som går på bara två.
19) En, hvars rapp vi hälst umbära.
20) Svamp, som duger att förtära.
21) Ord, som »leder i bevis».
22) Namn uppå en biblisk kvinna.
23) Kraftig och förträfflig »spis».

Siffrorna utbytas mot bokstäfver och är gåtan rätt löst, så skola de bokstäfver, som infalla i de med stjärnor angifna rutorna, bilda ett kändt ordstäf.

SIBYLLA.

GADUS' Fiskkonserver
— rekommenderas —
Se "Iduns Hjälpreda" för maj d. å.!

ARITMOREM.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 = en stad i Tyskland;
1, 10, 4, 5 = en flod i Tyskland;
3, 6, 7 = ett adverb;
6, 3, 11, 2 = ett gossnamn;
9, 10, 8 = en kroppsdel;
12, 2, 6 = ett husdjur.

»DUBLETTEN».

PROBLEM.

Siffrorna 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 och 32 inskrifvas i de 16 rutorna, så att de, summerade från vänster till höger eller uppifrån och ner, bilda talet 68.

Siffran 4 skall kvarstå i den fixerade rutan.

INGEGERD.

VOKALFÖRÄNDRINGS-GÅTA.

Med *a*.

Skomakarn han är skicklig, han
Kan göra det som ingen ann';
Hos skräddarn blir det illa gjordt
Gå därför stolt förbi hans port.

Med *i*.

Om haren uti snåret satt,
Han skulle bli så full med skratt
Ifall din bössa ville — det
Och fröjdas åt sin säkerhet.

Med *o*.

Ibland jag sitter högt mot skyn,
Ibland jag växer ner i dyn,
Ibland jag hvilar vid din barm,
Ibland för dig jag slår alarm.

Med *ä*.

Det lilla ordet passar godt,
I hönsens ordbok, där det fått
En viss betydelse och vikt.
Ja, det är sant och icke dikt!

ONKEL SET.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 39.

LOGOGRYFEN: Vågskvalp: al, asp, skål, sal, valp, ask, lås, kal, spå, låg, val, våg, skåp, påk, plåga, kval, påg, påsk, valk, gås, Pål, låga, åska.

SAMMANSKJUTNINGSARITMOGRYFEN: Mariefred: figur I: 1) Agram, 2) Trier, 3) Marne, 4) Weser, 5) Tweed; figur II: 1) Altona, 2) Indien, 3) Faënza, 4) Erfurt.

PALINDROMEN: Mur — rum.

SAMMANSTÄLLNINGSGÅTAN: Doktor.

Till fattiga
familjer utdelas efter rekommendation af läkare
Mellins Food
gratis.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Tora Borg. Vägdt på vår mildhets våg, men ändock befunnet för lätt.

Åsa. Det finns flera partier af skär poetisk stämning i eder »Sommarsaga», men i sin helhet verkar den allt för sentimental. Friskare tag!

M. L. Lämpar sig ej för Idun; får återhämtas.

L. E. Det ruskigaste af allt höstrusket äro ändock slika höstpoemer!

V. Uppgif fullständigt namn och adress för honorarets öfversändande.

Sti Hög. Med en så dyster historia vilja vi ej beklämma våra läsarinnors hjärtan.

S. W. September-, oktober-, november-, decemberdikter! Nej, nu börja »poeterna» bli för svåra — och alla, alla skola de äta på oss!

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»*Alli 24*». 2,44 pr gång.

A. WILH. PETRIS Grynfabriks Aktiebolags
i Hvetlanda
KUNGL. HOFLEVERANTÖR.
prisbelönta tillverkningar af ångpreparerade och krossade hafregryn samt ångprepareradt hafremjöl försäljas i hvarje väl sorterad speceri- och delikatessaffär
Obs.! Ej att förväxla med 2:da s. k. Hvetlandagryn af annan tillverkning. Hvarje kolly af vår tillverkning är försedd med vidstående stämplar
INHEMSK RÅVARA — PETRI — FABRIKS-MÄRKE

Canfield Armlappar.
Utan sömmar. Utan lukt. Vattentäta.
Oöfverträffadt skyddsmedel för hvarje klädning.
Canfield Rubber Co.,
Hamburg, Grosse Bleichen 16,
Endast äkta med vårt skyddsmärke »Canfield».
Garantibevis medföljer hvarje armlapp.

HERM. MEETHS STOCKHOLM.
Nu inkomna!
SNÖRLIF
i nya och välsittande låga modeller af hållbart materiel till billiga pris.

Hållbaraste
äro
Äkta Ryska Galoscher
Petersburgs-fabrikatet
Obs.! *Röda triangeln* **med årtalet 1860.**
Utan densamma **icke äkta** ryska fabrikatet.
Partiförsäljare:
Galoschimportbolaget, Stockholm.

Dekorationsväxter för boningsrum.

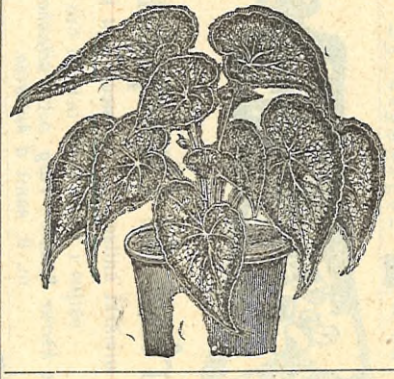

Friska och vackra exemplar af **Palmer, Araucaria** (Austral. gran), **Ormbunkar, Asparagus, Philodendron, Aletris, Marantha, Selaginella** m. fl. försäljas från
Haga Trädgårds växthus.
Någon försäljning i förhyrd lokal inom Stockholm kommer denna höst icke att äga rum.

Damfrisering och Champonering
är öppnad **51 Drottninggatan 51, 1 tr.**, och rekommenderas i ärade Damers hågkomst. Allm. Tel. 77 14. Vördsammast
Hilda Nyback.

INTET GOLFDRAG
eller SKUROS mera
om man använder
FORSHAGA LINOLEUM MATTOR

Säsongens nyheter
från **Avenue del Opera** och **Rue de la Paix i Paris** äro nu inkomna i **Promenaddräkter, Kappor** och **Kragar.**
Londoner-modeller i Kostymer och **Kappor** från **Engelsk Hofleverantörfirma.**
Kappmagasinet IDUNA.
12 Kungsträdgårdsgatan 12.

Prenumerera å
Barngarderoben!

KAROLINA ALM
Syatelier, Kungsg. 10, 2 tr.
Välkändt och elegant arbete. A. T. 125 16.

Efter skedd reparation
och förändring af lokalen öppnas **FRU ÖRNS ATELIER,** 19 Tunnelgatan, Stockholm, åter i början af Oktober och emottages beställningar på såväl enklare som elegantare klädningar, kappor m. m.
Specialité: Promenaddräkter (kjol- och jaquette) af utmärktaste tyger som sys på beställning, från **35** kr. i ett för allt. Välkändt elegant snitt efter senaste mode.
(S. T. A. 941 45)

Toilettpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkraf i paket à 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från
Bäckhammars Nya Aktiebolag,
adr. Värml. Björneborg.

Prima Sv. **Kräftstjärtar** till 2,35 per liter.
Svenska torkade Nypon 1,25 per kilo.
Svensk Blomsterhonung 1,20 per kilo.
Expedition mot efterkraf.
JANNE WESTLIN, Jönköping.

KÖP LIPTONS TÉ!

Hushållsskola.

I ett godt hem, beläget vid foten af Omberg i en ovanligt naturskön trakt, med dagliga järnvägs- och ångbåtskommunikationer, kunna unga bättre flickor erhålla grundlig undervisning i allt som hörer till skötandet af ett väl ordnadt hushåll, samt alla enklare och finare handarbeten jämte konstväfnad. De bästa referenser kunna erhållas. Kursen börjar den 15 oktober och slutar den 1 maj. Pris 75 kr. pr månad. Närmare underrätt. af Fru Eda Rhenström, Alvastra.

Kurser med grundlig undervisning i klädsömnad, tillklippning, profning, mönsteruttagning. Undervisning gifves af skicklig sömmerska. Eleven syr endast eget arbete. Lektionstid 11—3. Regeringsgatan 48, 1 tr. **Selma Wahlgren.**

Tidaholms Fantasimöbler,

rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. **Mod. mönster för glödbränn. o. kollorering uppläggas, glödbränning verkställes.** Begär prisuppgifter från *Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.* (Försäljningsmag. Beridarebansg. 27, Sthlm.)

RESSÄLLSKAP till Frankrike eller Schweitz i höst, sökes för ung flicka af god familj. Svar till »X.», Kärehogen.

PARIS.

Utmärkt familjepension, centralt belägen. Goda referenser i Sthlm. Vidare genom Th. Tjäders byrå, Brunkebergstorg 12.

Accompagnement

till sång, fiol m. m. utföres af från Kongl musik. konserv. exam. musiklärarinna. 46 Kommendörsg., 2 tr. t. h. Tel. Österm. 2112.

Katrineholmsmöblerna förtjäna att ihågkommas vid bosättn. o. kompl. af hemmen. Prisk. på begäran. Carl Fredriksons Träförädl. A.-B., Katrineholm.

Privathotell,
20 Humlegårdsgat., 1 tr. upp.
Centralt läge. Komfortabelt. Moderata priser. **SELMA BERG.**

LEDIGA PLATSER.

Sömmerska,

fullkomligt skicklig, försedd med goda rekommendationer, kan genast få plats som föreståndarinna för bättre syatelier vid större stationssamhälle. Svar till »F. M.», Flen.

EN BILDAD, frisk, anspråkslös o. barnkär flicka, som är villig deltaga i vården af ett 5 månaders barn samt biträda med skriftgöromål, erhåller plats i tjänstemannafamilj i Stockholm. Svar med uppgift om ålder, löneanspråk, referenser samt om möjligt åtföljdt af fotografi till »Familjemedlem »,17:e rotens exp., Stockholm.

EN ENKEL, stillsam, ordentlig flicka, som vill hjälpa och läsa högt för en gammal dam samt biträda med sömnad och lättare göromål, erhåller god plats. Lön 100 kr. pr år. Svar snarast till »Stilla hem» p. r. **Alingsås.**

EN ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, duglig och praktisk, ej rädd för att »taga i», kunnig i ett hems skötande, kan erhålla plats den 1 nov. å större bruk i norra Uppland under husmoders vård. Svar ställdt till »T. E. S.» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 5643)

FÖR TRE BARN af 7 till 10 års ålder önskas en anspråkslös lärarinna, hälst folkskoleseminarist med någon vana vid undervisning och som äfven vore villig att gå frun i huset tillhanda med sömnad o. s. v. Svar till **»A. D.», Oxelösund p. r.,** däri referenser och löneanspråk torde uppgifvas, motses med det första. Afvenledes vore önskvärdt om svaret åtföljdes af fotografi, ehuru ej oundgängligt. (G. 5750)

PÅ EGENDOM i mellersta Sverige finnes plats för en frisk och hygglig flicka, kunnig i bakning, sömnad och servering samt villig att deltaga i förefallande göromål. Svar med uppgift om lönepretentioner och referenser sändas till »A. O. 7» under adress S. Gumælii Annonsb., Sthlm. (G.110565)

BARNFRÖKEN el. barnsköterska erhåller plats på landet i liten familj att hjälpa frun sköta två små barn, en flicka om 4 år samt en liten 7 månaders gammal gosse. Svar till »Pålitlig G. S.», Iduns ex., Sthlm.

UNG, BILD., MUSIK. flicka, kan mot fritt vivre erhålla plats i trefligt hem på landet mot att undervisa 8-årig flicka i vanliga skolämnen och muaik. Massös har företräde. Svar jämte fotografi emotses till »L», p. r. Svenljunga.

STOCKHOLMS NYA Förmedlingsbyrå. Kammakareg. 48. Ansk. platser åt Lärarinnor, Värdinnor, Sällskapsdamer, Hushållsbiträden, Barnfröknar.

På egendom i Bohuslän
erhåller en **bildad, allvarlig, omkring 30-årig flicka** af god familj plats som hjälp och sällskap till yngre sjuklig fru; hon skall hafva tillsyn öfver trenne barn, för hvilka särskild barnjungfru finnes, om möjligt vara kunnig i sömnad och för öfrigt va a villig hafva tillsyn öfver och deltaga uti förefallande hushållsgöromål.
Uppgif ålder, lönepretentioner, betyg, referenser, fotografi etc före den 10 okt. f. v. medd. till »P. L.», Edsberg p. r.

GODT OM PLATSER för guvernanter, hushållsbiträden, barnfröknar, att söka å Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgat. 3 B. Etabl. 1887. (G. 5724)

Barnfröken.
En pålitlig och bildad flicka, som är barnkär och kunnig i sömnad, med god hälsa och goda rekommendationer, erhåller plats som barnfröken i ett godt hem. Svar under adress Doktor Berg, 30 Götgatan, Stockholm.

EN UNG, bättre flicka får plats i höst att gå frun tillhanda. Svar snarast till »Prästgården», Ölands Smedby.

EN s. k. bättre, anspråkslös, snäll och frisk flicka med jämnt lynne och vana vid mindre barn, erhåller plats i ett hem Norrland, för att vara husmodern behjälplig vid tillsyn af familjens 3 barn, det yngsta 11 mån., samt att biträda vid sömnad och hvarjehanda inom hemmet förefallande göromål. Två jungfrur finnas. Lön 150 kr. Svar innehållande fotografi och betyg inlämnas und. adr. »A. G. H.», Sollefteå p. r.

EN BÄTTRE, anspråkslös flicka, van vid alla i ett hem förekommande göromål, erhåller plats den 1 november i bättre familj, om anmälan sker skriftligt eller muntligt. Mästersamuelsgatan 45 B, 2 tr., Sthlm.

GUVERNANT, af god familj, önskas här för en 6½ års flicka, som nu skall börja sin läsning m. m. Duglighet och stadga samt erfarenhet och glädje vid att handleda barn erfordras, äfvensom ett kärleksfullt sinnelag. Betyg, referenser och löneanspråk uppgifvas till Jägmästaren James Pauli, adr. Kloten. (1738)

VÄRDINNA. Bildad, husligt uppfostrad yngre flicka, med presentabelt yttre, erhåller särdeles förmånlig och framtidsplats att förestå bättre, respektabel ungkarls hushåll. Svar med fotografi under märke »Hösten eller Våren» p. r. Malmö, senast 15 oktober. (1728)

ÖNSKAS en äldre, bildad flicka, att förestå ett ungdomshushåll i Stockholm. Svar önskas om kunskaper, löneanspråk, porträtt och rekommendationer. Svar »Postrestant», Kärrgrufvan. (1742)

PLATSSÖKANDE.

21-ÅRIG FLICKA, som för närvarande är inackorderad i prästgård på landet, önskar plats i familj för att deltaga i husliga sysslor. Svar till »Familjemedlem», p. r. Hudiksvall.

Hrr landtmätare och ingeniörer!
Ung flicka af god familj, som genomgått Tekn. skolans kartritningskurs och tjänstgjort som kopist hos ingeniör, önskar plats snarast. Svar motses af »Kopist», p. r. Arboga.

VÄRDINNEPLATS nu genast eller till våren, sökes af ett medelålders, husligt och arbetsamt fruntimmer, med de bästa rek. Svar till »M. P.», Kristinehamn p. r.

EN SMÅSKOLLÄRARINNA önskar plats i god familj under dec. och jan. mån., att mot fritt vivre hjälpa till med hvarjeh. husl. sysslor. Svar till »G. A.», Iduns exp.

EN UNG bättre flicka, huslig samt kunnig i finare handarbeten, önskar plats i ett bildadt hem att gå frun tillhanda, mot fritt vivre. Snart svar emotses tacksamt till »1901», p. r. Sölvesborg.

PÅ BRUK, större landtegendom, prästgård el dyl., önskar en ung, bildad flicka plats att vara husmodern behjälplig med föref. göromål jämte handarbete, och om mindre barn finnas läsa med dem. Svar till »E. M.», p. r. Upsala.

EN FLICKA, kunnig i matlagning, handarbeten och sömnad, söker plats som hushållsbiträde, har förut haft plats i landthushåll och i stad. Goda betyg finnas. Svar till »H. L.», p. r. Ludvika.

EN UNG prästdotter, som genomgått hushållsskola, önskar mot fritt vivre vara till sällskap och hjälp i bildad familj. Svar märkt »E. W.», p. r. Göteborg.

EN MUSIKALISK flicka önskar plats i bättre familj. Kunnig i sömnad samt villig att deltaga i inomhus förefallande göromål. Svar emotses tacksamt till »Maria», Vingåker.

UNG, TREFLIG flicka söker härmed plats såsom hushållerska nu genast eller efter öfverenskommelse ven att på egen hand sköta ett hem. Svar till »Huslig M.», Iduns exp. f. v. b. (1790)

EN 20-ÅRS flicka önskar plats i familj, att vara frun behjälplig i alla förekommande göromål, kunnig i handarbete, något musikalisk. Små pretentioner. Svar till »Villig», Vesterås p. r. (1791)

EN BÄTTRE ung flicka, kunnig i alla hushållsgöromål, handarb. o. sömnad, önskar plats antingen för större barn eller som biträde åt husmoder. Svar till »Ordentlig», Neglinge, Saltsjöbanan.

GUVERNANT, med goda betyg, barnkär, godt lynne samt plikttrogen, önskar plats. Svar »Uadervisningsvan» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 5725)

GLADLYNT, bildad flicka, kunnig i matl., bak, sylt., sömnad, enkel o ordentlig, söker plats. Svar »Villig» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 5723)

KUNNIG, anspråkslös lärarinna söker plats, Undervisar i alla skolämnen och musik Barnkär, intresserad. Svar »Goda Framsteg», Iduns exp. f. v. b.

EN UNG flicka af god familj, som genomgått elementarskola, önskar plats att gå frun tillhanda eller som sällskap och hjälp åt äldre dam. Den söknnde är något musikalisk, kunnig i handarbete samt matlagning. Är äfven villig att biträda med skriftgöromål samt läsa läxor med barn. Någon lön samt ett godt bemötande önskas. Svar till »Villig, 19 år», Tidningskontoret, Flemminggatan 1, Sthlm.

ENKEL, bildad flicka, kunnig i hushållsbestyr, klädsömnad m. m., musikalisk, gladlynt, önsk. plats. Svar »Små löneanspråk», Iduns exp. f. v. b.

HUSLIG, ordentlig, bildad flicka önskar plats. Väl kunnig i matl., bak, sömnad, handarbeten m. m. Svar »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b

EN UNG flicka, frisk och villig, van vid alla husliga sysslor, önskar plats i god fam. för att biträda husmodern vid alla inom hus förefallande arbeten. Lön begäres ej, blott att få anses som medlem i familjen. Ref. från prästgård där hon vistats. Svar till »Genast», Ljusne p. r.

I BÄTTRE FAMILJ önskar ung flicka, som upptoges såsom medlem af familjen, nu genast mot fritt vivre plats att biträda med vid inom hus förefallande göromål. Kunnig i handarbeten. Kan äfven biträda med skrif- och kontorsgöromål. Svar till »Bättre familj» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Musikalisk, ung
flicka önskar plats som hjälp i hemmet. Är van undervisa i piano, träsnideri o. läsa med barn. Svar till »S. S.» under adr. S Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

Språkkunnig, bildad flicka,
önskar några timmars daglig sysselsättning härstädes med läxläsning och att promenera med barn eller såsom lektris för äldre dam. Svar till »Y.», Sv. Telegramb. Annonsafd.

EN UNG flicka önskar plats i bättre familj, hälst på landet, att gå frun tillhanda. Är något van vid matlagning samt kunnig i handarbeten. Lön begäres ej, men önskar sökanden blifva ansedd som medlem af familjen. Vidare genom korrespondens med »A. J.», Iduns exp.

VÄRDINNE- eller HUSHÅLLERSKEPLATS önskas nu eller till hösten af därtill kunnig enkefru. Innehar plats men önskar ombyte. Betyg och referenser lämnas om svar sändes till »36 år», Sundsvall p. r.

EN BILDAD och praktisk dam, med jämnt och godt lynne samt de bästa referenser, önskar plats som värdinna, hälst där barn och ungdom finnes. Svar till "Ordning", Iduns exp., Stockholm.

EN FRISK 19 års flicka af god familj, som genomgått elementarläroverk och småskoleseminarium, önskar plats som lärarinna för ett eller två mindre barn. Svar till »Läkaredotter», Iduns exp.

EN troende, bättre flicka önskar snarast plats i finare likasinnad familj för att biträda med hvad som till ett hushåll hörer. Den sökande som är kunnig i handarbeten och något musikalisk, önskar få anses som medlem i familjen. Svar emotses tacksamt före 15 nästa oktober till »K. 1881» Iduns exp, Sthlm, f. v. b. (1740)

EN FLICKA som vill lära hushåll, önskar plats i bättre hus mot fritt vivre. Svar till »20 år», Eskilstuna p. r.

EN FLICKA af god familj önskar plats på bruk, i ämbetsfamilj ell. dyl. på landet att biträda med kontorsgöromål samt att vara husmoderns sällskap och därtill behjälplig med det husliga jämte sömnad och handarbeten. 1:ma referenser. Svar märkt »25 år 1901», Iduns exp., Stockholm.

Sanningen om Capsuloids.

Läs det officiella tillkännagifvandet af *Notarius Publicus* i Stockholm, hvilket afslöjar några af de många osanna och vilseledande utsagor om Capsuloid, offentliggjorda af en tysk firma "Sicco".

Bemärk att Capsuloid & Co. har aldrig omnämnt Sicco eller något annat järnpreparat uti sina annonser, innan den tyska firman Sicco offentliggjort många osanna och vilseledande uppgifter, af hvilka några äro afslöjade i följande **tillkännagifvande af Notarius Publicus i Stockholm.**

På begäran af firman Capsuloid Comp., 31 Snow Hill, London, får undertecknad, Notarius Publicus i Stockholm, härmed lämna det Intyg:

1) att i nr 31 af tidningen »Idun» härstädes finnes införd en annons med öfverskrift »Siccokapslar», hvilken innehåller bestämdt påstående därom att engelska tidskriften »The Lancet» framhållit Sicco vara samma preparat som i England kallades »Globinal».

2) att enligt en broschyr, tryckt i Stockholm 1901 med rubrik »Sicco-Schneider», »Sicco» sägas vara ett »organiskt järn-mangan-preparat», men att enligt en på engelska språket affattad broschyr med rubrik »Globinal» detta preparat däremot framställes vara ett **järnalbuminat med mangan och fosfor.**

3) att enligt samma annons »The Lancet» skulle hafva yttrat, att en »Capsuloid» skulle väga tre gram, under det att däremot »The Lancet» för den 11 augusti 1900 säger att en Capsuloid väger något mera än »three grains» **och icke såsom Siccoannonsen orätt säger tre gram.**

4) att enligt broschyren »Sicco Schneider» Siccokapslar skola af vuxna tagas till antal af 6, 10 till 15 stycken dagligen samt att »Idun-annonsen» utbjudit 100 Siccokapslar till pris af tre kronor under föregifvande att dessa sålunda äro 1/6 så dyra som Capsuloids.

5) att enligt en bruksanvisning angående »Capsuloids» desamma skola tagas till ett antal af 1, 3 till 6 dagligen och att priset för Capsuloids är 2 kr. 50 öre pr ask om 36 Capsuloids.

Stockholm den 30 augusti 1901.

Ex officio
Uno Oldenburg,
Notarius Publicus.

Capsuloids innehåller endast ren upplöst Hæmoglobin, **icke konstgjordt,** utan utdraget ur rent, friskt blod och **af just sådan kvalitet och kvantitet, att genom intagande af 3—6 Capsuloids dagligen den största möjliga mängd af blod frambringas.**

Hvarför frambringas så mycket nytt rikt blod genom att dagligen taga 3 Capsuloids? Emedan det rena, naturliga upplösta järnet, vetenskapligt extraheradt, som finnes i Capsuloids, riktar och ökar blodet. Därefter är blodet i stånd att upptaga det naturliga järnet ur den dagliga födan och därigenom ändå mera nytt rikt blod alstras.

Det är tydligen osannt att uppgifva att ett "organiskt järn-mangan-preparat såsom Sicco är detsamma som ett *Järnalbuminat med mangan och fosfor såsom Globinal.* Likväl, genom en sådan uppgift, har Siccofirman, med anledning af att The Lancet rekommenderat Capsuloids, begagnat sig utaf namnet af denna ryktbara medicinska tidskrift och lätit påskina att densamma har rekommenderat Sicco.

När Notarius Publicus Oldenburg så tydligen har afslöjat detta försök af Sicco på att begagna den stora engelska medicinska journalens "The Lancet" namn, så förstå svenska läkarne och svenska publiken säkerligen huru mycket de kunna tro af denna firmans utsagor nu och i framtiden.

Bemärk, att blodet aldrig innehåller järn manganat.

Kostnaden för den vanliga dagliga dosen, hvilken utgör 3 st. Capsuloids, är mindre än 21 öre, under det att mellandosen af 10 st. Siccokapslar kostar 30 öre dagligen eller nästan **50 proc. mera än Capsuloids.**

Oaktadt dessa fakta hafva vilseledande uppgifter angående de jämförande kostnaderna blifvit upprepade gånger offentliggjorda af Sicco i sammanhang med **prof. Carl Th. Mörners namn.**

Af den af Sicco publicerade analys kan man i själfva verket se, att vid intagning af **Siccokapslar mindre än 1 del järn erhålles blandadt med 10 delar andra mineraliska ämnen.** Vidare 4/5**-delar af Sicco är endast ägghvita; ägghvita till ett sådant pris är väl dyrbar.**

Därför, när rent nytt blod behöfves, tag endast Capsuloids.

EN BILDAD DAM af god familj med jämnt och godt lynne samt praktisk förmåga att göra ett hem trefligt, van att handleda barn och ungdom, önskar plats som värdinna, hälst där barn eller ungdom finnes. Bästa referenser finnas.
Svar märkt »Pålitlig 1901», Iduns exp., Stockholm.

EN STUDENTSKA på latinlinien med vana vid fransk och engelsk korrespondens önskar biträda vid läxläsning eller annan lämplig sysselsättning. Svar till »A. O.», adress Dagens Nyheters Hufvudkontor.

INACKORDERING önskas i mellersta eller norra Sverige, i godt och trefligt hem, ej s. k. inackorderingsställe Svar inom 8 dagar till »N. 25», Iduns exp.

INACKORDERING. Å naturskön egendom erbjudes god inackordering mot 3 à 400 kr. pr år. Svar till »Västkusten», Uddevalla, Grohed p. r.

MOT FRITT VIVRE eller mot någon betalning, önskar en bildad flicka plats som hjälp och sällskap i treflig familj. Svar till »Isa», Gefle p. r.

Att täfla med egen 7-årig dotter
emottages en jämnårig välartad flicka i godt hem å egendom i hälsosam trakt af Södermanland. Undervisning i vanliga skolämnen och musik af väl rekommenderad lärarinna. Öm omvårdnad. Svar till »—b», p. r. Arila.

GOD INACKORDERING finnes för 2:ne bildade flickor, å friskt och vackert belägen herrgård i Värmland. Tillfälle att lära hushållet, om så önskas. Pris 55 kr. pr månad. Referenser lämnas och önskas Svar till »B.», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

EN UNG, bättre flicka, önskar i höst inackord. i trefligt hem, för att under husmoders ledning lära sig matlagning och deltaga i husliga göromål. Är villig betala 25—30 kronor pr månad. Svar inom 14 dagar till »A. E.», Mjölby p. r. (1701)

I ETT ENKELT, godt hem på landet, 5 kilometer från järnvägsstation, finnes till fälle till billig inackordering för dam eller herre. Svar »I. L. Z. B.», Tibro p. r. (1739)

ENGLAND. Uti bildadt och angenämt svenskt-engelskt hem, i närheten af London, finnes tillfälle till inackordering för en å två unga flickor som önska lära tala engelska. Vidare meddelar Regementsläkare Christenson, Skara. (G. 110 655)

UNG, ANSPRÅKSLÖS flicka af god familj önskar komma i fin familj på landet — hälst prästgård — i södra Sverige, för att lära sig allt som förekommer i ett godt hem. Svar med prisuppgift torde sändas i bref till »Ellen 19 år» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 5665)

EN 20-ÅRS flicka från landet önskar komma i ett bättre hem för att vara behjälplig med alla inomhus förefallande göromål, isynnerhet i hushållet; är villig betala omkring 15 kronor pr månad första halfåret; önskar få vara i familjen; vill hälst fortsätta andra halfåret på samma plats mot fritt vivre. Svar, märkt »Fritt vivre», inlämn. å Öresunds-Postens kontor, Helsingborg.

Familjepensionat.
I en fin officersfamilj på Rügen kunna några damer och herrar blifva inackorderade. Undervisning i tyska språket lämnas. Närmare meddelar major Dævel, Stockholm, Tegnérgatan n:r 2 A.

Ett bättre fruntimmer
som önskar vara isoleradt, kan erhålla ett godt hem på landet i naturskön trakt, hos två äldre fruntimmer. Nära stad. Promenadplats i barrskog. Lämplig hjälp på stället. Svar till »Obemärkt», Åby station.

INACKORDERING för 2:ne bildade flickor, finnes i höst i ett godt hem i närheten af Borgholm, där ungdom finnes och där tillfälle gifves att få deltaga i husliga sysslor. Adress »H—g», Borgholm.

God inackordering
kan erhållas för en flicka, 8—12 år, i tjänstemannafamilj på landet, där moderlig omvårdnad samt god undervisning i vanliga skolämnen, språk och musik, kunna påräknas. Goda referenser. Vidare genom korrespondens med »I. B», Lidhults järnvägsstation, Småland.

VERKLIGT god inackordering i respektabelt hem, hälst å Östermalm, önskas af ung, bildad dam. Moderat pris. Svar med upplysningar till »Fast anställning», Iduns exp.

Pellerin's Margarin

är bäst!

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvirera profver från den gamla väl renommerade **Sidenfirman**

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürrers sidenfabrik).

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

1 Drottninggatan 1

Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens

Corilit,

hvit, brun och svart,

i tuber och burkar.

Bästa putscream för skodon!

CARL BROMAN & C:o

Manufakturaffär och **Damskrädderi**

Lager af franska Siden- och Ylletyger.

34 Drottninggatan 34.

STOCKHOLM.

Brages

Lif

räntor fördelaktiga.

Ingen förvaltningsafgift.

BRAGES Hufvudkontor, 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

Glöm icke

att

Mustads Taffelgrädd

är **bästa** och **billigaste bordsmör.**

Tillfälle att köpa böcker **ovanligt billigt** genom *Fahlcrantz & C:os* nu pågående **stora Bokrealisation. Katalog** (48 sidor) erhålles gratis i bokhandeln och sändes **kostnadsfritt med posten. OBS. de nedsatta priserna** och dessutom **extra fördelar** samt de **Sextio (60) Grupperna** m. m.

Kvaliteten icke kvantiteten af järn frambringar nytt rikt blod.

Capsuloids har kvaliteten och den noga kvantiteten som blodet dagligen kan absorbera.

Capsuloids

Det i följande rekommendation omtalta, **utmärkta resultatet är framkalladt af** det nya, rika blod, som är frambragdt **genom att taga endast 3 Capsuloids dagligen.**

The Capsuloid Comp. 15/9 1901.

Undertecknad har i 2 år lidit af ofta återkommande svimningsanfall, varit blek, utan aptit **och har alltid känt sig trött. Jag tog då 3 Capsuloids dagligen** och trots det jag endast har användt 2 askar, har jag sedan icke haft ett enda svimningsanfall. **Jag har fått en god kulör, en utmärkt aptit,** har **tilltagit 5 pd** i vikt och **den ständiga känsla af trötthet har öfvergifvit mig.** Jag är 30 år gammal och har 2 barn. Köpenhamn, Nikolaigade 20, 4 tr.

Höraktningsfullt MARTHA LARSEN.

Capsuloids erhållas å alla apotek à kr. 2:50 pr ask. Enda fabrik **Capsuloid Company,** 31 Snow Hill, London.

Wilhelm Rieger

parfumeur,

Frankfurt a/M,

rekommenderar såsom specialiteter:

Genomskinlig kristalltvål

Erkänd den bästa och i bruket drygast af alla toilette-tvålar.

Perles d'or.

Ny och fin parfym för näsduken.

Finnes i alla finare parfymaffärer.

Varen svenske

För alla svenskar bör det vara en angelägenhet att vid köp af varor först och främst tänka på landets egen industri och gynna den, ty ju mera denna uppmuntras desto större och allmännare blifver välmågan. Fabrikerna hafva då sysselsättning, arbetarne förtjäna och pengarne stanna in om landet. Beklagligt bevisar dock statistiken, att många svenskar icke värdera sitt lands egen industri.

Så till ex. är det väl bra onödigt, att vi längre köpa barnmat från utländerna, då vi i Sverige i ett preparat benämdt Stefanos hafva precis samma vara som Mellins Food men med den skillnaden, att Stefanos är omsorgsfullare beredt, hvilket redan synepå utseendet. Därtill kommer, att Stefanos kostar endast 8 kr. pr kilo under det att till ex. Mellins Food kostar öfver 10 kr. pr kilo. Mången går ännu, sin vana trogen och köper utländska fabrikat ehuru de äro fullt medvetna om att det finnes svenskt, som är bättre och billigare än de många utländska, sak samma hvad de alla nu heta. Många skänka pengar till utländingen och får oftast en sämre vara än om de köpt den svenska. Men hvarföre förbises då vårt lands industri till så stor grad och hvarföre gå många hundratals kronor till utlandet, då det ej behöfdes?

Tröghet och svenskens kända svaghet för allt utländskt locka och drifva bort tanken på landets fabriker.

Att den svenska fabrikens priser icke kunna vara högre utan betydligt lägre bör hvar och en inse som till ex. tänker på tullkostnaden etc. Och att svenskarne kunna tillverka lika godt, ja bättre farbikat, än de utländska erkänner nog hvarje opartisk svensk. Men att importerade näringsmedel för barn äro underlägsna de svenska preparaten Stefanos och Dynamol ser fackmannen bäst. För barn från födelsen är Dynamol lämpligast och kostar endast sex kr. pr kilo. Sedan barnen äro 9 månader gamla finnes intet bättre öfvergångsmedel för dem än Stefanos. Många använda Stefanos för barn redan från födelsen som naturligtvis är lämplig därtill, dock är Dynamol i dylika fall att föredraga. Med tillhjälp af köparens självständiga sträfvan efter det gedigna och ärliga svenska kan äfven importen af alla utländska barnmjöl undanträngas.

Varen svenske, jämfören, och resultatet skall blifva: De förstklassiga svenska preparaten Dynamol och Stefanos äro gedigna, omsorgsfullt och ärligt tillverkade samt prisbilligare och öfverlägsna de utländska för samma ändamål.

Det finnes således ingen rimlig orsak till förbigående af denna svenska industri af näringsmedel för barn och sjuka, och då är det alldeles orätt att så göra, och icke uppmuntra vårt lands egen industri.

Dynamol och Stefanos äro **svenska** preparat, framställda af **svensk** vetenskapsman och rekommenderade af **svenska** läkare. Hälsovännens affär i Stockholm, de flesta apotek samt välförsedda specerihandlande försälja preparaten. Beskrifningar gratis och franko från Henrikssons Tekn. Fabrik i Örebro.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36.

Rikstelefon 1 79.

Olaus Olssons Kolimport

Aktiebolag

etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS

BRAND- och DYRKFRIA

FÖRVARINGSHVALF

(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)

Innenållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. **Testamenten, Gåfvobref** och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. S. T. A. 82410)

Hernösands Ensk. Bank

Kungsträdgårdsgatan 16.

Sparkasseräkning — Kassafack.

från 15 kronor för år.

Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatafdelningen.**

Bäst, elegantast, modernast

är

Iduns Modetidning.

Prenumerera genast

i närmaste postkontor eller bokhandel för 4:de kvartalet om Ni vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.

Prenumerationspriset är för kvartal å planschupplagan **endast kr. 1.50,** å den andra upplagan **endast 1 krona.**

Damernas uppmärksamhet

fästes på att i »**Magasin Noir**» **finnas alltid säsongens Nouveautés i svarta Klädningstyger,** och på grund af mina stora direkta inköp kan jag erbjuda mina artiklar till långt billigare priser än någon annan affär.

Fantasityger i flera hundra mönster från 1: 50 till 6 kr.

Genombrutna tyger af siden och ylle från 1: 95 till 9: 00

Pogoli, matt, smalrandigt, fr. 3: 00 till 4: 35.

Sidentyger, från de enklaste till de mest eleganta.

Magasin Noir,

Mohair, slåta och fasonerade, från 1: 50 till 6 kr.

3 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp.

Speciealaffär i Svarta Klädningstyger af ylle och siden.

Damkläde från 1: 50 till 6: 50.

Satin likt kläde från 2: 65 till 6: 75.

Crêpe Anglais till sorgkostymer från 1: 75 till 3: 95.

Kapptyger och Krimmer i stort urval.

Långrandiga Tyger från 2: 00 till 9: 00.

Största urval af Tyger till promenaddräkter.

Lokalen öppen kl. 10 f. m.—4 e. m. — OBS! Bestämda priser. Profver portofritt.

Margarin Aktiebolaget **Zeniths**

Gräddmargarin

märket **Zenith** kan serveras på det finaste bord.

Sparkasseräkning

Räntegodtgörelse 4 1/2 proc.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: REGERINGSG.

Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6.

Hushållsräkning 4 %.

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Föreningsbanken.

Hufvudkont.: **Storkyrkobrinken 5,**

Expeditionstid 1/2 10—1/2 4.

Afdelningskontor: **Storgatan 1.**

Expeditionstid 1/2 10—3 och 5—7.

Högsta depositionsränta 5 %.

Sparkasseränta 4 1/2 % + andel i vinsten på sätt i sparkasseboken angifves.

Sparkasseräkningshafvares andel i 1899 års vinst = 4,000 kr.

Göteborgs Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 proc.

Malmö-Galoscher

med pompadourklackar

rekommenderas.

Finnas i hvarje välsorterad affär. Pris kr. 3: 25.

Clara Fabriks

Stearinljus

Träsnidarejärn.

Största sortiment. Illustrationer och prislista sändas på begäran gratis.

P. Aug Paulsson. Helsingborg.

LAGERMANS

Kraft-Skur-Tvål

"TOMTEN"

Väfskola.

Efter 1 okt. kunna bildade flickor, som vilja lära sig väfnad och matlagning inackordera sig hos undertecknad. Bref besvaras.

OBS.! Af 1:sta upplagans väfböcker säljas några exemplar billigare.

Nina von Engeström, Örebro.